

Nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikki – atuarfinni fritidshjemminilu

- sooq qanorlu

ATUARFINNI SUNNGIFFIMMILU ORNINNEQARTARTUNI
NERISAQARTITSINEQ NERISARNERLU PILLUGIT POLITIKKI

Imarisaasa allattorsimaffiat

Siulequt.....	3
Sooq nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikki.....	4
Aallartigitsi.....	6
Politikki pilersinneqarpoq.....	10
Nutaarsiassaq pitsaasoq siaruartersiuk.....	14
Politikkinut assersuutit.....	15
Atortussat.....	20
Soqutiginnittunik misissuineq.....	21
Angajoqqaanut apeqquaqaatit.....	22
5. – 9. klassini atuartunut apeqquaqaatit.....	23
Isummersoqatigiinneq pitsaanngitsoq.....	25
Paasissutissiisarfik (karsi).....	26

Saqqummersitsisoq: PAARISA, Inuuneritta

Layout aamma grafisk produktion: Info Design ApS

Assit: Info Design ApS, Leiff Josefsen, Brugsen, www.dreamstime.com aamma Fødevarestyrelsen

“Skolemadsmappen “Sund skolemad – med smag, smil og samvær” Danmarkimi Fødevarestyrelsemit, Ministeriet for fødevarer, Landbrug og Fiskeri-mit 2009-mi saqqummersinneqartoq tunngavigalugu suliarineqarpoq. Fødevarestyrelsip akuersissuteqarnera-tigut Peqqissutisimut Pitsaaliuinerimullu Aqutsisoqarfik aamma Namminersorlutik Oqartussat suleqatigalugit PAARISAMit Kalaallit Nunaanni pissutsinut tulluarsarneqarpoq”.

Siulequt

Innuttaasut peqqissuunissaannik suliniut Inuuneritta aallaavigalugu PAARISA'p Nerisaqarnermut Siunnersuisoqatigiit suleqatigalugit meeqqat peqqissusaat qitiutinniarpaat, tamannalu aqqutigalugu *atuarfinni fritidshjemminilu Nerisassat nerisitsiarnerlu pillugit politikki – sooq qanorlu isumassarsiorfissaasoq saqqummiullugu.*

Atuarfik ullup atuarfiusup ingerlanerani sammisassanik pissanganartorpassuarnik unamminartunillu neqerooruteqartarpoq, tamakkulu naammassinissaannut nukissaqassappata meeqqat ullup ingerlanerani agguataarneqartumik naammattunik peqqinnartunik nerisaqarnissaat iggisissaqarnissaallu pisariaqarpoq.

Meeqqat ullup ingerlanerani peqqinnartunik nerisaqarnissaasa isumagineqarnissaat angajoqqaat siullertut pingaarnertullu akisussaaffigaat, kisiannili atuarfik aamma tassani pingaaruteqartumik inissisimavoq.

Nerisassat nerisitsiarnerlu pillugit politikki atuarfiup angajoqqaallu nerisassat peqqinnartut aamma ilikkariartarnerup imminnut attuumassuteqarnerat pillugu oqallinnermut sakkutut pitsaasutut atorpeqarsinnaavoq, tassani atuarfinni ataasiakkaani nerisassat nerisitsiarnerlu pillugit ataatsimoorluni isumassanik suliarinnittoqarsinnaavoq. Meeqqat nerisassa at peqqinnartut aamma nerinermi ileqquisa eqqanaarneqarnissaannut atatillugu atuarfiup angajoqqaallu qanoq inissisimanagerat ataatsimoorullugu erseqqissarneqarnissaa pitsaasuvoq. Meeqqat peqqinnartunik nerinissamat pinngitsaalineqarsinnaanngillat, kisiannili peqqinnartunik piuminarnerusumik toqqaanissaannut nerisassat peqqinnartut sammisallu aallartinneqarnissaannut tunngavinnik pitsaasunik tunineqarsinnaapput.

Isumassarsiorfik *Nerisassat nerisitsiarnerlu pillugit politikki – atuarfinni fritidshjemminilu – sooq qanorlu nerisassat nerisitsiarnerlu politikkimik* eqeersimaartumik suliarinninnissamat sakkutut kaanngartitsisussatut eqqarsaatingeqarpoq. Atuarfiit ilaat atuarfiup atuarnerup nalaani nerisassanut tunngatillugu qanoq inissisimannissaat pillugu politikkiloreernikuupput. Neriutigaarput katalogip isumassarsiorfiup nerisassat nerisitsiarnerlu pillugit politikkilorieq pimoorullugu aallartissinnaagaa, atuarfimiinnaanngitsoq kisiannili aamma fritidshjemmini sunngiffimmilu orninneqartartuni allani. Tassa katalogi meeqqat nerisassaannik nerisarnermilu ileqquinik eqqanaarinninnissamat suliniuteqarumasunit tamanit isumassarsiorfittut atorpeqarnissaa innersuusutigineqarpoq.

Fødevarestyrelsen qutsavigiumavarput, taakku atortussiat aqqissuunneqaqqinnissaanut Kalaallillu Nunaanni pisutsinut tulluarsarneqarnissaanut ajunngisaarlutik akuersaarsimapput. Issuaanerit ataasiakkaat Danmarkimi atuarfinnersut aqqissuusseqqinnermi matumani ilanngunneqarput, Kalaallilli Nunaanni atuarfinni misilittagaqaleriartornermut ilugitigillugu, suliniutip ingerlanerani apersuisarnitsinnit issuaanernik taarserneqariartuaassapput.

PAARISA & Nerisaqarnermut Siunnersuisoqatigiit, juni 2010

Sooq nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikki?

HBSC-p 2006-mi Kalaallit Nunaanni meeqqat atuartut akornanni misissuinerata, meeqqat amerlasuut sukku-torpallaartartut aammalu annikitsuinnarmik paarnanik naatitanillu nerisartut takutippaa. Angajoqqaat, ilinniar-titsisut atuarfinnilu pisortat atuartut ilaasa sodavanditor-pallaarnerat, ullaakkorsiortannginnerat imaluunniit ullup qeqqasiutissaminnik kioskimi pisiniartarnerat ajornartor-siutigisarpaat. Aamma ilinniar-titsisut atuartut nerisarner-minni ileqqusa pitsaanngitsut aallussisinnaanerannut sunniisinnaaneri ernummatigaat.

PAARISA'p aamma Nerisagarnermut Siunnersuisoqati-giit aallaqqaataani atuarfiit nerisassanut nerisitsisarner-mullu akisussaasunut kajumissaaruteqarnissaat inner-suussutigaat. Tassami akisussaaffik angajoqqaanut, atuarfimmut, kommunimut imaluunniit allanut taa-maallaat inissinneqarsinnaanngilaq. Taamaattumik inaarinninneq tassaasariaqarpoq oqallinnerup aallar-tinneqarnera aammalu qanoq ingerlariaqqinnissap ataatsimoorullugu tamanit aalajangiunneqarnissaa.

Nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikkiliornermik suliaqarneq atuarfimmi ajornartorsiutinik pitsaasumik inerniliinermik nassataqarsinnaavoq. Assersuutigalugu aqqissuussinermik imaattunik aallartitsinermik:

- Taqussanut taarsiunneqarsinnaasut peqqinnartut, angajoqqaat ulluinnarni ulapinnerminni suliarisinaanngisaat, assersuutigalugu nerisitsisarnermik aqqissuussineq.

- Taqussanut soqutaannginneri pissutigalugu nerine-qanngitsoortartunut taarsiunneqarsinnaasut kaju-minnartut.
- Atuarfimmi paarnatortitsinermik pilersitsineq.
- Nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit atuartitsineq.
- Nerinermi avatangiisit pitsaanagerusut, soorlu piffissamut inillu aqqissuunneqarneranut tunngatillu.

Taamaattumik nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit po-litikkip ilusilersornera atuarfimmi sammisaqartunut tamanut iluaqutaasinnaavoq, taassuma ataani atuartu-nut, angajoqqaanut ilinniar-titsisunullu.

Nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikki suua?

Nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikki tassaavoq meeqqat atuarfimiinnerminni imaluunniit fritids-hjemmimiinnerminni nerisarisaat nerisinneqartarnerlu pillugit siunertaq allanneqarsimasoq ataatsimoorullu-gulu aalajangiunneqartoq. Politikkip atuarfiup imaluun-niit fritidshjemmip nerisassanut neqeroortigineqartu-nut nerineqartunullu qanoq inissisimanissaat nassuias-savaa. Nerisitsinermi avatangiisit inississavai. Nerisas-sat nerisitsisarnerlu pillugit politikkip aamma nerisassat nerisitsisarnerlu atuartitsinermi qanoq takussutissinne-qarsinnaaneri alutornartunngortissinnaavaa.

“Nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikke-qarnissatta aalajangiunnerata kingorna atuartut taquaannut atugassanik nillataartitsiveqal-lerpugut.” Illumi suliaassanik ilinniar-titsisoq

*“Nerisitsisarnerlut atqqissuussinerit imaluun-niit assigisaat isummerfigissagaanni nerisa-qarneq pillugu politikki pigissallugu iluurtuu-voq. Inuk ataasiinnaq aalajangiisuunngin-niassamat, isumaqatigiinngikkaanni oqal-lisiginissaanut pitsaasumik periarfissiivoq.”
Atuarfimmi pisortaq*

*“Aamma meeqqat nerinerminni ileqqorisaat sammisarpagut, tassa atuartut tamarmik angerlasimaffimminniit pigineq ajormatigit. Pissuserinnissaq aamma suliarisarpaput.”
Atuarfimmi pisortaq*

“Ilami, nerisitsisarnermik aqqissuussineq piutillugu ullaat tamaasa agguilluni, qalipaajaalluni sisamanillu taqualiorluni pinngitsoorneqassaaq!” Angajoqqaq

Politikkip iluaqtigisinnaasai tassaasinnaapput:

- Atuarfiup imaluunniit fritidshjemmip nerisassanut nerisitsisarnernullu anguniagaasa isumassarsiasaalu ersarissarnerat.
- Aallartisisimasoq suliniummit qimaguppat suut tamarmik isannginnissaasa eqqanaarneqarnerat.
- Atuarfik imaluunniit fritidshjemmi ersarinnerusumik aammalu meeqqat ulluinnarni inuuneranni suliniuteqartutut isigineqalersissavaa.
- Pitsanngorsaatissanut siunnersuuteqarnissaq aallartisinneqarnissaannullu aqqut piuminarnerulissaq.
- Illuatungeriit tamarmik atuarfimmi atuartut nerisassatigut nerisitsinermilu avatangiisit qanoq ittuunissaannut isummernissaannut periarfissippai.

Atuarfimmi imaluunniit fritidshjemmimi ajornartorsiu-tinut tunngatillugu nerisassat aamma nerisqartitsineq pillugit politikkeqarnerup taakkuninnga ataqatigiiaarnerusumik sukumiinerusumillu suliarinninnissaq piuminarnerulersittarpaa.

Isumassarsiorfittut katalogip tunulequtaa

PAARISA'p Nerisqarnermut Siunnersuisoqatigiit suleqatigalugit nerisassat nerisitsisarnermilu politikkimik qitiusumik suliniuteqarnissamik toqqaanerat tassaavoq meeqqat ullup ingerlanerani nalunaaquttap akunerpassuini atuarfimmiinnerminni imaluunniit fritidshjemmimiinnerminni atugaasa eqqumaffigineqarnerulernissaat.

Isumassarsiorfittut katalogi piviusumik isumassarsisinaanissamik aallartinnissamullu sakkussaqaarnissamik tunisisussanngorlugu suliarineqarnikuuvoq. Suliaq ingerlanerata paasiuminartuunissaanut suleqataasullu tulluuttut suliamut ilanngutitinneqarnissaannut isumassarsianik imaqqarpoo. Politikkip allannguisuuneranut, qanoq ingerlajuarnissaanut aamma atuarfimmi fritidshjemmimilu taakkulu avataanni oqaluttuat nuan-

nersut siaruarterneqarnissaasa qanoq eqqanaarneqarsinnaaneri qitiutinneqarput.

Isumassarsiorfissatut katalogimi tamarmiusumi nerisassat aamma nerisitsisarneq pillugit politikkimik anertunerusumik Danmarkimi atuarfinneersut suliaqarsimasut misilittagaat ilaatinneqarput, aammalu pisimasuutit atissuaanerillu misigisimasanik misilittakkanillu atuarfinni taakkunani pisimasunik takutitsisut ilaatinneqarput. Aammalu atortussiaq nerisassat aamma nerisitsisarneq pillugu politikkit assigiinngissinnaanerit assersuutinik imaqqarpoo.

Immikkoortoq Atortussat, isumassarsiorfittut katalogip naggataani nassaassaasoq, atortussanik assigiinngitsumik suliamik oqilisaataasinnaasunik imaqqarpoo. Tamatuma saniatigut sammisaq pillugu paasisutissanik annertunerusunik sumi aallertoqarsinnaanerit innersuussisoqqarpoo.

Nerisassat nerisitsisarnerlu nerisassanit annertunerusumik imaqqarpoo

Isumassarsiorfissatut katalogimi nerisqarnermut politikki, tassaasoq atuarfinni, kommunini aamma suliffeqarfinni annertunerusumik siaruarsimasumik ator-neqaraluartoq, taaguut nerisassat nerisqartitsinerlu pillugit politikki ilisimaaralugu ator-neqarpoq. Nerisani aamma nerisitsisarnerni nerisassat kisimik pineqanngillat, kisiannili aamma meeqqat nerisassanik nerinissaannut avatangiisit, piffissaq inooqatigiinnermilu killissat pineqarlutik.

Nerisassat nerisitsisarnerillu annertuumik samminersigut aamma atuartut nerisassat nerisitsinerillu ataatsimoortuunerat misigisarpaat, tamanna nerisassatigut pissuserissuunissamut aammalu peqqinnartunik toqqaanissamut piginnaasaasa nukittorsarneqarneranut peqataasinaavoq.

Aallartigitsi

Nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikkimik suliaqar-nissaq assigiingitsorpassuartigut aallartinneqarsinnaa-voq, pingaarnerpaarli tassaavoq suliap paasiuminartuu-nissaa. Innimigisassat amerlaqaat – soorlu aamma atuarfimiit atuarfimmu, soorlu nunap suata tungaani inissisimaneq aningaasaqarnikkullu atugassarititaasut assigiiaartuunnginnerat.

Amerlasuutigit tassaasarput inuk ataaseq imaluun-niit arlallit nerisassat nerisitsisarnerillu pillugit pissutsit naammaginaruunnginnerinut iliuuseqarniartut naapin-nerat. Taakkununga alloriarneq siulleq tassaasarpoq suleqatigiissitanik katiterineq. Imaassinnaasarpoq arlallit aperissallugit kajuminnartoq, kisiannili eqimattap angisuujunissaa naammaginaruunnginnerinut katiterneqarnis-saa eqqanaarneqanngitsaq. Ataatsimoorluni kivitsineq piuminarnaruvoq, taamaalluni ilisimasatigit silittumik katiterineq aamma atuarfimmu aamma najukkami avatangiisinut attuumassuteqartut katiterneqassap-put. Piumassuseqarlutartup ataatsip imaluunniit marluk suliasat tamaasa amerlanertigit kisimiillutik naammas-sisannngikkaat misilittakkat takutippaat.

Soqutiginnittunik misissuineq, qup. 21-mi skema ta-kujuk, tassaavoq atuarfimi imaluunniit fritidshjemmimi inuit atornerqarsinnaasut paasiniarnissaannut sakkutut atornerqarsinnaasooq. Meeqqat atuarfimiinnerminni aamma fritidshjemmiinnerminni pitsaasunik nerisar-nissaannut soqutiginnillutik suleqataasut kikkunerinik paasinaanissamut ikiuutaavoq. Suleqataasut assigiin-gitsut ilisimasanik sorlernik ilanngussisinaappat aammalu sulinerup ingerlanerani qaqugukku ilanngu-tinneqassappat? Tassaapput apeqquutit soqutiginnit-tunik misissuinerup akissuteqarfigisassai. Peqatigitillugu suleqataasut qaqugukku suliamut ilanngutinneqarnis-saasa paasiniarnerannut atornerqarsinnaavoq: Suleqa-tigiissitami imaluunniit suliniuteqarnerat suliap inger-lanerani kingusinnerusukku iluaqutaanerussaava. Aammalu soqutiginnittunik misissuineq akerliussaasut takuneqarnissaannut atornerqarsinnaavoq, taamaalluni kinguneqartussamik suliarinissaanut periarfissaqarsin-naaniassamat. Illuatungeriinni isummat ilisimanerata suliaq nukittorsartarpaa.

- Atortussat ataanni soqutiginnittunik misissuineq pil-lugu annertunerusumik atuarit.

Atuarfiup qanittuani suleqataasut

Immikkoortoq tulluuttooq atuarfiup qanittuani ilisimasa-linnik aamma inunnik sunniuteqartunik pingaartutut inissisimasunik naatumik ilisaritsiviuvoq. Tassaasin-naavoq suleqatigiissitami kikkut peqataatinneqarnis-saannut isumassarsiffiusinnaasooq.

Atuarfiup siulersuisui (Skolebestyrelse)

Atuarfiup siulersuisui atuarfimi avatangiisit aamma tunngaviusut pillugit siunertani tamani aalajangiisuu-sartooq. Taamaattumik nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit sammisanik allannguutinillu atuarfik pilersitsissappat atuarfiup siulersuisuisa tapersersuinissaat piumasari-saavoq.

Politikkimik suliaqarnissamut aallarniineq skolebesty-relserpiami pisinnaavoq, tassaasinnaavorlu suleqatigiis-sitami suliniuteqarluni peqataasooq.

“Peqqinnartumik toqqaaneq piuminartumik toqqaanerussasooq nerisassat pillugit politik-kitsinni allassimavoq. Taamaattumik piumi-nartumik toqqaaneq kantiinatsinni nassaari-neqassaaq, tassa 100 meterit pisiniafiliarluni ingerlaaranni nioqqutissallu pitsaannngitsut pisiaralugit. Meeqqat ilaat nerisassanik nar-rusarput, uangalu nerisassat pillugit politik-kitta tulluutuunissaanut meeqqat tamarmik pissarsisinaaniassammata imminut tasitta-riaqartarpunga..” Igaffimmi pisortaq

Atuarfiup pisortaqarfia

Atuarfiup pisortaqarfia atuarfimi allaffissornikkut aamma perorsaannikkut aqutsineq ingerlataraa aam-malu atuarfiup siulersuisuinut kommunalbestyrelsimullu atuarfik suliffeqarfittut akisussaaffigalugu. Atuarfiup pisortaa aqutsisuuvoq, suliasallu atuarfiup sulisuinut assigiingitsunut agguataartarlugit aammalu atuarfim-mi atuartunut tunngasunut tamanut aalajangigassat aalajangertarlugit. Taamaattumik atuarfiup pisortaata

tapersuinnissaa pingaaruteqartorujussuuvoq.

Perorsaasutut atorfillit

Ilinniartitsisut perorsaasullu ulluinnarni atuartunik at-taveqartarnertik aqqutigalugu atuartut peqqissusaannik inuulluataarnerannillu malugisaqarnerpaasarput. Taa-maattumik politikkip sammisat piviusunnngortinneqas-sappata siunnersiueqatigisassatut kajuminnarnerpaas-sapput. Ilutigitillugu ilinniartitsisut politikkipi suliniutit atuartitsinermut perorsaanermullu tunngasutigut ataq-tigiissaarneqarnissaat eqqanaareqataaffigisinnaavaat.

Perorsaanikkut atorfeqartunut aqqut tassaasinnaavoq Perorsaanermut siunnersuisoqatigiit.

Atuartut

Soorunami atuartut qitiussapput. Atuarfimmi nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit pisariaqartitaminnik kissaati-minnillu oqaasertalersuinissaminnut qaninnerpaapput. Atuartut atuarfiup siulersuisuini sinniisoqarput, kisiannili atuartut sinniisaat aqqutigalugit akulikitsumik ilannguti-tinneqartariaqartarlutik.

Angajoqqaat

Angajoqqaat tamarmik meeqqamik nerisaannik aamma iluarusunnerannik soqutiginnittuupput. Politikkip ilusi-lersornerani angajoqqaat sapinngisamik amerlanerpaat suleqataallutik peqataatinneqarnissaat pisariaqarpoq. Aammalumi allannguutini annertuuni angajoqqaat amerlasuut peqataanerisa ilisimanissaat iluaqutaasar-poq, assersuutigalugu nerisitsisarnermi aqqissuussiner-mik nutaamik tapersuinerat.

Igaffimmi ilisimasalittut sulisuusut

Atuarfiit nerisaqarnermik aqqissuussiffigineqarsimasut amerlasuutigut igaffimmi sulianut ilisimasalinnik atorfe-qartitsisarput, imaluunniit iggavimmik avataaneersumik nammineerluni ilisimasalinnik atorfeqarfiusunik isuma-qatigiissuteqarsimasarput. Atorfillit taakku atuartunut attaveqarluartarput. Aamma taakku igaffimmi suut pia-reersarneqarsinnaaneri nalunngilaat nerisassallu pillugit ilisimasaqartarlutik, tamanna politikkip ilusilersornerani iluaqutaalluarsinnaavoq.

Sullissinermik suliaqartut

Pedeli aamma eqqiaasut sulinermikkut pingaaruteqartu-mik inissisimasinnaapput, tassa politikkipi suliniutit pi-viusunnngortinneqassappata. Iggavimmi sulisut nerisassat aamma eqqiaanerup aveqatigiittarnerannut imaluunniit pedelip paarnatortitsisarnermut ilaatinneqartameranut arlariinnik assersuutissaqarpoq.

Fritidshjemmet/Atuareernermi orninneqartartut (SFO)

Nerisassanik nerisitsisarnermilu aqqissuussinerit atuar-fiup SFO-llu akornanni ataqatigiissaarinissat isumassat-sialaavoq. Taamaalilluni nerisassat neqeroorutigineqar-tut ullup ingerlanerani allanngorartinneqarsinnaapput pitsaanerpaamillu ataqatigiissinneqarlutik.

Peqqissaasoq

Atuarfimmi peqqissaasoq atuarfimmi atuartut peqqis-suunerinut iluarusunnerannullu tunngaviummik sulia-qartuuvoq.

// Tamanna atuarfimmi ulluinnarnut ilan-ngutitinneqassappat ilinniartitsisoqatigiit peqataasariaqarnerannik misilittakkam-ma oqaluttuuppaannga. Taamaangip-pat illit nammineq immikkoortortan-guanni sulisariaqassaatit."

Peqqissaasoq

// Atuartunut tunngatillugu pappiara kisimi pineqanngilaq, kisiannili sunik neriartor-sinnaanerini. Atuartut aqqut tamaat peqataaffiginikuuat, assersuutigalugu nerisassat katiterneqarnerat, sandwichit akorisaat il.il., pitsaasorpassuarnillu uter-tiffigineqartarpugut."

Peqqissaasoq

// Nerissalluni anitsiarnerup eqqissisimaffiu-nissaa pineqarpoq. Oqallinneq tamanna angajoqqaat atuarfiup siulersuisuinut kissaatiginikuuat, tamannarpiarlu peqqutigalugu suliniaqatigiit politikkip akuliunnissaannut peqataanissamut ilan-ngutitippaa."

Pisortaagallartoq

“SFO-mi maani nerisassat sapinngisamik peqqinnartunngortillugit politikkimullu tul-luuttunngortillugit allanngortinnikuuagut. Meeqqat saftitortarunnaarlutillu kaagisorta-runnaarput. Taarsiullugu immummik imaluunniit imermik neqeroorfigineqartarput.”
SFO-mi pisortaq

“Skolebestyrelsip suleqatigiissitamik pilersitsinissaq siunnersuutigaa. Siusinnerusukkulli pualavallaarnej aamma timimik atuineq qitiutipparput. Ilannguppugut saaffigineqarnerpullu nuannaarutigalugu. Uagutsinut ornigulluni nerisaqarnej aammalu ingerlanngitsunik allannguinnissaq pillugu oqaloqateqarnissaq kajuminnartuuvoq.”
Peqqissaasoq

“Atuarfimmi kigutit nakorsaattut sukku-mik atornerluinerup aammalu iggisissani nuannarineqaqsuni, soorlu juicit aamma sodavandit, syreqarpallaarnerisa nassatarisaat takuakka. Sualummik erngutsimik piffissami sivirusi imerfigisinnaasaminnik nassataqaraangata. Aamma vingummini, meeqqat amerlasuut annertuumik nerisartaanni. Taamaattumik uagut inersimsuusugut meeqqat nalunaaquttap akunnerini amerlasuuni atuarfimiinneranni aamma SFO-miinneranni nerisassanik pitsaasunik peqqinnartunillu neqeroorfigineqartariaqarnerannut isummertariaqarpugut.”
Atuarfimmi kigutit nakorsaat – kantiina pillugu ataatsimiititaliami ilaasortaq

Atuarfimmi kigutigissaasut

Atuarfimmi kigutigissaasut nerisassat iggisissallu equ-maffigaat, tassa tamarmik meeqqat kigutaannik sunniisarmata. Amerlasuutigut atuarfimmi kigutigissaasut sammisap iluani aallarniisuusarput aammalu nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikkip kigutigissuunnissamullu siuarsaasunik suliaqarnerup imminnut attuumassuteqarnerat toqqaannartumik takusinnaallugu.

Kommunimi suleqataasut allat

Kommunimi malunnaatillit allat assersuutigalugu tassaapput Peqqissutsimik siuarsaasut/Pinaveersaartitsinermi siunnersortit, nerisassat pillugit siunnersortit imaluunniit perorsaanikkut siunnersortit. Taakku amerlasuutigut kommunip peqqissuseq – imaluunniit meeqqanik sullissinermi immikkoortotaqarfimmi inis-sisimasarput, taamaattumillu kommunip nerisat pillugit politikkeqarnera aammalu suliniummut aningaasatigit tapiisoqarsinnaanera ilisimallugu. Kommunimi politikki aallaavigalugu atuarfik assinginik siunertalinik suliniuteqarsinnaavoq immaqalu aamma sulinerup aallartisarnerani atoqqillugit.

Aamma atuarfimmi qanittumiittumi nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikkeqareersumi isumassarsior-toqarsinnaavoq.

Suleriaatsit

Pilersitsiniartut soqutiginnittunik misissuineq aqutigalugu atuarfimmi suleqataasinnaasut tamaasa nalunngereerpaat. Maanna inuit taakku ilaat, sammisamik suliaqarnissaminnut kajumittut katersorneqarsinnaalerput. Ullormut oqaluuserisassami immikkoortut aappaattut atuarfimmi imaluunniit fritidshjemmimi nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikki pillugu sammisaqarnissamut qaaqquisoqarsinnaavoq.

Unnuk sammisaqarfiusoq

Unnummi sammisaqarfiusumi siunertaq tassaavoq soqutiginnittut tamarmik isumassarsiat isummallu pillugit oqallinnissaat. Tassani suleqatigiissitami ilaasortanik pissarsinissaq piukkunnarluassaaq.

Aamma unnunik sammisaqarfinnik annertunerusunik suleqataasut amerlanerit peqataaffigisaannik aqqis-suisoqarsinnaavoq imaluunniit unnuit amerlanerusut eqimattanit ikittunit peqataaffigineqartut.

Unnuk sammisaqarfiusoq piareersarluarneqarsimasoq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu akilersinnaalluarpoq, tassa sapinngisamik amerlasuut siusissukkut peqataati-lernissaat iluaqutaasussaammat.

Suliaq marloqiusanngortikkumanagu unnummi sam-misaqarfimmi isummersuutigineqartut atornissaat eqqaamasiuk. Tulliullugu unnummi angusat suliniutillu suut aallartinneqarsimanagerat pillugit eqikkaanermik pissarsinissaq peqataasunut iluartuuvoq, assersuuti-galugu nittartakkakut imaluunniit allagarsiivimmi takusassanngorlugit nivinngarlugit.

Unnummut sammisaqarfimmut siunnersuutit:

- Misilillugu siuoorlugu peqataasut assigiinngitsut amerlasuut ataatsimiinnermi oqallissaaritissigut.
- Soqutiginnittunik misissuinnermit suleqataasut al-lattorsimaffiat eqqaamasassat allattorsimaffiattut atorsiuk, tamarmik peqataasinnaaniassammata.
- Avataaniit misilittakkaminnik oqaluttuuartussanik qaaqqusigitsi.
- Naammassineqarsinnaasunut naleqqiullugu ilima-suutit annertuallaannginnissaat mianersorfigisiuk.
- Ataatsimiinnermi "Pitsaanngitsumik immersoqati-giinnerup" atornissaa eqqarsaatigisiuk. Atortussat ataanni takusiuk.
- Atuisartunik misissuinnermi inernerit saqqummius-sinnaavasi.

Atuisartunik misissuineq

Atuisartunik misissuinnerit ajornartorsiutit piviusut akis-sutaannik pissarsivigissallugit pitsaasuupput. Unnummi sammisaqarfiusumi imaluunniit suleqatigiissitani oqal-lissaarutit atorneqarsinnaapput. Nerisassat nerisitsi-sarnerlu pillugit politikimi suut akuersarneqarsinnaa-nerinut aammalu suliniutit suut aallartinneqarnissaat pillugit oqallinnermut immersueqataasinnaapput.

Atuisartunik misissuineq atuartunut toqqarneqarsima-sunut piuminartumik ikiuutaasinnaavoq imaluunniit apeqquteqaatit assersuutigalugu atuartunit aamma/ imaluunniit angajoqqaanit akissuteqarfigineqartoq atorneqarsinnaavoq. Atortussat ataanni apeqquteqaati-nut assersuutit takukkit.

Allat qanoq iliorpat? – Atortussat ataanni takujuk.

Atortussat ataanni spørgeskemanut assersuutit takuk-kit.

“Ataatsimiittisineq annertooq politikkeriligas-samut amerlasuut piginneqataasutut misigi-lerniassammata pitsaasuvoq, taamaalilluni pappiaraannaassanngilaq arlaannilluunniit atorneqanngitsoq.”

Pisortap tullia

“Atuarfiup siulersuisui aqqutigalugit nerisas-sat peqqissuserlu pillugit unnuk ataaseq sammisaqarpugut. Tassani angajoqqaat isu-maat pissarsiaraagut aamma ilinniartitsisut meeqqallu akornanni isummanut assigiin-ngitsunut assingoqisut paasivarput....

Pisortap tullia

“Atuartut akornanni krydsiliisussanngorlu-git ullaakkorsiorsimanerannik il.il. misis-suivugut. Tamatuma minnerit ullaakkor-siortarnerat aammalu paarnanik ilalinnik taquaqartarnerat takutippaa. 6. klassimiit ajorsiarporpoq. Amerlasuut ullaakkorsior-simangillat aamma amerlasuut kioski-liaraangamik aatsaat ullormut siullermik nerisarput.”

Angajoqqaq atuarfiup siulersuisuini ilaasortaq

Politikki pilersinneqarpoq

Immaqa nerisassat aamma nerisitsisarnerit taama ulluinnarpalaartigisut pillugit politikkimik oqasertalersuinissaq ingasattutut isigineqarsinnaagaluarpoq. Ersarissunik anguniagaqarneq iluanaarutaavoq aamma allat suna anguniarneqarnerisooq paasisinnaanerussa-vaat. Aamma ataatsimoorluni ineriartortinneqaraangata anguniakkat periutsillu attatiinnarnissaat piuminarnerulertarpoq.

Suut ilanngunneqassappat?

Atuarfiit atuartut katiterneqarnerannut, angissutsikkut aamma isumalluutitut tunngasutigut assigiinngillat, tamannalumi pissusissamisuuqinnartumik nerisassat aamma nerisitsisarnerit pillugit politikkimik ersersinneqassaaq. Taamaattumik tamatigut allanngoraateqassaaq aammalu politikkip sunik imaqarnissaanut ilitsersummik ataasiinnarmik inaarinnittoqarsinnaanngilaq. Kisianni nerisassat aamma nerisitsisarneq pillugit politikkip imasaanik suliaqarnermi apeqqutinik qitiusumik inissisimasunik isummerfigisariaqakkanik arlallinnik peqarpoq. Apeqqutit tulluuttut isumassarsiorfittut atorneqarsinnaapput:

Tunulequttat

- Nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikkip suut siunertarai?
- Nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikkimik suliaqarnermi suut anguniarneqarpat? Nerisitsineq kisimi pineqarpa, imaluunniit aamma sulinermi perorsaanikkut anguniakkat ilaatinneqassappat?
- Nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikkimik suliaqarnermi aningaasatigut piffissakkullu isumalluutit qanoq annertutigisut atornissaannut periarfissat qanoq ippat?

- Assersuutigalugu nittartagaq ilinniartitsisut naapitartariat, E-forum imaluunniit PAARISA'p nittartagaa aqqutigalugit ilisimasanik paarlaasseqatigiittarnissaq pisariaqartinneqarpa?

Akisussaaffik

- Kikkut nerisassat nerisaqartitsinerlu pillugit politikkimut akisussaappat?
- Kikkut politikkip nassatarisaanik nerisassat nerisaqartitsinerlu pillugit sammisani akisussaappat?

Nerisitsineq

- Nerisitsinermi avatangiisinut, piffissamut inooqatigiinnermilu killissanut piumasarisat kissaatigisallu suuppat?
- Nerisassat sumi nerineqassappat?
- Piffik neriffigineqartussaq qanoq aqqissorneqassava?
- Kikkut nereqatigiissappat aamma inersimasunik najuuttoqartassava?
- Meeqqat nerinerminni piffissaq qanoq siviutigisoq atortassavaat?
- Meeqqat nerinerup nalaani inooqatigiinnikkut ataatsimoornerup pingaaruteqarnera pillugu qanoq ilillutik ilisimasaqalissappat?

Nerisassat iggisissallu

- Nerisassat iggisissallu suut meeqqanut neqeroorutiginneqassappat, qanoq aamma qaqugu?
- Kantiinamik tuniniaavimmik pilersitsisoqassava imaluunniit nerisassat avataaniit pissarsiarineqartassappat?
- Nillartaartitsivinnik inissiisoqassava?
- Nerisassanut iggisissanullu inuussutissatigut ma-

- massutsikkullu piumasarisat suuppat?
- Ullaakkorsiutit, ullup qeqqasiutit aamma/imaluunniit akornatigut nerisassat neqeroorutigineqassap-pat?
 - Nerisassat nillertut kissartullu neqeroorutigineqas-sappat?
 - Nerisassat neriguagassat, kaagit aamma safti tuniniarneqassappat?
 - Imermik nillertumik imernissamut periarfissaqas-sava?
 - Paarnatortitsisarnermik pilersitsinissaq sulissutigine-qassava?
 - Meeqqat immikkut nerisaqartariaqartut immikkut eqqarsaatigineqassappat?
 - Kiap nerisassat piareersartassavai aammalu kina nerisassat iggisissallu pisiarineqarsinnaasut suunerit akisussaassava?
 - Qanoq meeqqat nerisitsarsinnaanermut ilannguti-tinneqassappat?

- Nerisassanut meeqqat nassataannut maleruagassa-qarpa?
- Meeqqat nerisassanut iggisissanullu peqqinnartu-nut tunngatillugu qanoq ilisimasaqalersinneqassap-pat namminerlu iliuuseqarsinnaatinneqalissappat?
- Atuartitsinermi/ulluinnarni qanoq iliorluni nerisas-at iggisissallu peqqinnartut qanoq iliorluni alutor-nartunngortinneqassappat?

Nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikkimut innersuussutit

Nerisassat akoornissaannut katiterneqarnissaannullu innersuussutit mappimi "Nerisassat peqqinnartut"-ni aallaqqaasiut takuuk.

Allat qanoq iliorpat? – Atortussat takuuk. Immikkoortumi Atortussani politikkip imarisasaanut ikiuutaasinnaasunik amerlanerusunik pissarsisoqarsin-naavoq.

Imarisai qanoq ineriartortinneqassappat?

Neerisassat neerisitsarnerlu pillugit politikki qitiusut tamaasa ilanngunneqarnissaannut ataani tulleriaarneqartut ikiuutitut atorneqarsinnaapput. Tulleriaartut politikkip ineriartortinnerani ataqatigiissillugit aqqis-suussinissamut isumassarsititsinnaapput. Taamaalil-luni suliniutip ajornartorsiutinut pioviusunut saatinne-qarnissaa piuminarnerussaaq.

- Killiffik aamma tunulequttat
- Anguniakkat
- Suliniutit
- Iluatsilluarnissaanut piumasarisat
- Naliliineq aamma naleqqussaaneq

Killiffik aamma tunulequttat

Politikki immikkoortoq killiffik aamma tunulequttat aallaqqaasiutaavoq aammalu maannamut suliniutit suunerinut nalunaarsuutaallutik. Tassaasinnaavoq neerisitsarneq amigaateqartoq imaluunniit neerisassat peqqissuserlu pillugit pitsaanerumik atuartsinissamik kissaateqarneq.

Killiffiup aamma tunulequttat pillugit apequtit makku akissavai:

- Sooq neerisassat neerisaqartitsinerlu pillugit politikki suliarineqassava?
- Kiap politikki suliarissavaa?
- Politikki nammineq suliniuteqarnermik aallaaveqar-pa imaluunniit kommunimit piumasaqaataava?
- Atuakkat, atuisartunik misissuinerit aamma unnum-it sammisaqarfiusumit isumassarsianik il.il. sorler-nik aallaaveqarluni politikki tunngaveqarpa?

Anguniakkat

Målerfeqartinnani isertitsisoqarsinnaangilaq. Taa-maattumik meeqqat neerisassat neerisitsarnerillu ilu-atsissappata atuarmiup suut anguniarnerai aalajangis-sallugu pingaarteqarpoq. Ajornartorsiut suua, suut allannortinneqassappat, qanoq tamanna anguneqas-sava qanorlu ililluta ingerlateqqissavarput?

Anguniakkat pioviusumik erseqqissuliarineqar-pata, sulinerup ingerlateqqinnerani atussallugit piuminar-nerussapput. Aamma anguniakkat amerlassussaat annertussusaallu piffissamut, isumalluutinut atuarmil-milu periarfissanut tunngatillugu piovisorpalaarner-sut eqqarsaatigisiuk.

Anguniakkat oqaasertalersornissaannut assersuutit:

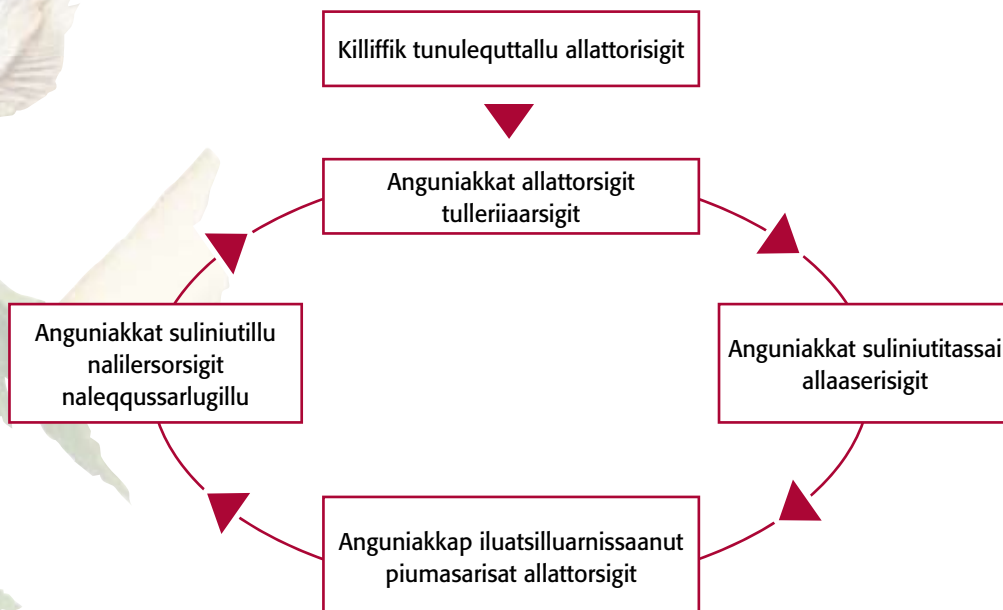
- Atuarmiup kantiinap atuartut neerisarnerminni iggiser-tarnerminnilu ileqquinik eqqanaarisussap avatangii-sai pilerissavai.
- Atuarmiup avatangiserititai atuartut neerissaminnik nerinissaat aammalu nerinerup pissusissamisuugin-nartuuneranut naleqarlututullu katersuuffiunera-nut pilerinarsaasuussapput.
- Atuarmik ilisimaarinnilluni atuartut, ilinniartitsisut, angajoqqaat suleqatigisallu akornanni neerisassat peqqinnartut/peqqinnangitsut pillugit ataatsi-moorluni paasinninnissamik sulissuteqassaaq.
- Atuarmik atuartut neerisassat peqqinnartut pillugit ilisimasaqalernissaat pillugu angerlarsimaffimmik suleqateqarnermut peqataassaaq.

Suliniutit

Alloriarneq tulliuuttoq tassaavoq anguniakkat angu-niarlugit suliniutit sorliit aallartinneqarnissaasa allaa-serinerat.

Suliniutit suunissaannik oqaasertalersuiner-mut assersuutit:

- Ullormi timigissarfiusumi akunnerni siullerni mar-lunni neerisassat peqqinnartut sammeneqassapput, immaqa nukissatigut eqqortunik klassini ullaakkor-siortitsisoqarsinnaavoq.

- Ukiut tamaasa angajoqqaat ataatsimiitinneqarneranni taqussat, atuarfimmi nerisassat aamma anitsiarfiit neriffiqineqartartut eqqartorneqartassapput. Angajoqqaat attaveqaataasut oqallissaarisuussapput.
- Ilinniartitsisut akornanni klassit qaffasissusii assigiinngitsut anitsiarfimmi neriffiusumi sapinngisamik eqqissisimasumik nuannersumillu anitsiartinneqartarnissaat eqqartoneqassaaq.
- Qulinut anitsiarfik qaffasissutsini tamani anitsiarfiit paarnatorfiittut taaguuteqartinneqalissaaq.
- Meeqqat nerisassamik nillartaartitsivimmiitinnissaannut periarfissaqassapput.
- Meeqqat tamarmik imermik kuutsinneqarlaamik pissarsisinnaassapput.
- Ilinniartitsisup ataatsip meeqqat nereqatigisassavai, peqatigitillugulu nuannaartorisatut pissuseqassaluni.

Siunertat suliniutillu allattorneqareerneranni, suliniutip ingerlanneqarnissaanut piffissat tullerriarnissaat aammalu suliasat agguataarnissaat, akisussaasut kikkunerisa atisa allattornissaat kiinartalernissaallu isumassatsialaavoq. Aamma suleqatigiissitap qanoq sivisutigisumik atuunnissaa, qaqugu nerisassat nerisitsarnerlu pillugit politikkip aallartinnissaa kiallu suliasat assigiinngitsut suliarissanerai isummerfigisigit.

Iluatsilluarnissaanut piumasarisat

Tulliuutoq tassaavoq iluatsilluarnissaanut piumasarisanik tullerriarineq. Tassani anguniagaq anguneqassapput suut suliarineqarsimassanersut nassuiarneqassapput. Taamaattumik tamatigut piviusuussapput uuttortarneqarsinnaasuusallutillu. Iluatsilluarnissaannut piumasarisat aamma nerisassat nerisitsarnerlu pillugit politikkip kingusinnerusukkut nalilersuissamut aamma naleqqussaansamut ikiuutaasuussapput.

Iluatsilluarnissaannut piumasarisani annertussuseq/amerlassuseq aamma pitsaassutsimut tunngasinnaapput, aammalu ulluinnarni apeqquteqaatit nakkutiginninnerillu aqqutigalugit uuttortarneqarsinnaallutik. Amerlasuutigut periutsit kattutaarnissaat iluaqutaasinnaasarpoq. Assersuutigalugu ullaap tungaani meeqqat kaattut kajumissuseqanngitsullu naapinnissaat siunertarineqarsinnaavoq. Taamaattumik paarnatorfitsarneq pilersinneqarsinnaavoq. Meeqqat aalajangersimasumik aqqissuussinermik atuisuunissaat iluatsilluarnissaanut piumasarisallugu naammanngilaq. Aamma ilinniartitsisut meeqqat atuartsinermut peqataanissaminut kaannginnerunersut aamma kajumissuseqarnerunersut nakkutigisariaqarpaat.

Iluatsilluarnissaanut piumasarisanut assersuutit:

- Atuartut amerlanerusut nerisitsarneq peqataaffigaat.
- Atuartut ikinnerusut ullup qeqqasiutissaminik atuarfiup avataani pisiniartarnerat.
- Atuarfimmi nerisassanut ilapittuutitut paarnanik naatitanillu toqqaaneq qaffanneqassaaq.
- Atuartitsinermi nal.ak. amerlanerit nerisassaq peq-

qissuserlu pillugit atuartsinermut atorneqalissapput.

- Meeqqat suleqataanerullutik atuartsinermi peqataalissapput.

Naliliineq aamma naleqqussaaneq

Politikkip qanoq attanneqarnissaa nutarterneqarnissaa aamma kiap tamatumunnga akisussaansaaata allassimanissaa isumassatsialaavoq.

Pisariaqartitsineq naapertorlugu politikkit naleqqusarnissaanik aamma sukarterneqarnissaanik pisariaqartoqarnersoq misissorluaqqinniarlugu unitsiarsinnaaneq nalinginnaasuuginnarpoq. Nalilersuineri iluatsilluarnissaanut piumasarisat tullerriarneqarsimasut aallaavigissallugit pitsaasuvoq. Iluatsilluarnissaanut piumasarisani allattorneqarsimasuni periutsit naliliinissamut tulluarnerusut toqqarsigit. Assersuutigalugu nerisitsarnerup aallartinneqarnera imaluunniit allannguutit angajoqqaanut atuartunullu apeqquteqaatit atorlugit nalilersortinneqarsinnaapput. Periarfissaq alla tassaavoq atuartunik, angajoqqaanik aamma atuarfiup siulersuisuiniq ataatsimeeqateqarluni oqaloqatigiinnikut nalilersuineq. Allannguissamik kissaateqartoqarsinnaanera eqqumaffiqineqassaaq – soorlu nioqqutisat aalajangersimasut allannik taarserneqarnissaannik kissaateqarneq – taamaattoqarpat allannguinerit pilertinnagit siunertaqarnissaq piumasaqaataavoq.

Aamma ilinniartitsisut, angajoqqaat, innersuusutit, kommunip piumasarisai aamma maleruagassat nutaat pingaaruteqarsinnaapput, politikkillu naleqqussarnissaanut pisariaqartitsinermik pilersitsisinnaallutik.

Paarnatorfitsarnermik aallartippoq – atuarfimmit ataatsimit assersuut

Sapaatip akunneranut marloriarluni karsit angisuut atuartut paarnartugassaannik nutaanik imallit takkuttarput. lipilit, pærit aamma bananit – tamarmik atuartunik paarnatorfitsarnermut allatsissimasunit nerineqartarput. Tamatigut taamaattuannarsimanngilaq. Ukioq kingulleq atuarfiup siulersuisui meeqqat atuarfimiinnerisa nalaani nerisassat nerisitsarnerlu pillugit maleruagassaliortoqarnissaanik innersuusuteqarput. Anitsiarfinni mamakujuttunut chipsinullu taartaasussanik peqqinnarnerusunik nassaassaqartariaqarpoq.

7. – 9. klassimi atuartut atuarfimmit qimagussinnaatitaapput, amerlasuutigullu pisiniarfimmi imaluunniit kioskimi atuarfimmu qanittumiittumi burgerinik pisisarput sodavandimillu iggiserlutik. Suleqatigiissitap aamma atuarfiup siulersuisui nerisat nerisitsarnerlu pillugit politikki allannguissapput, atuartut atuarfimi orniginartunik neqeroorfigineqartariaqarnerat nassuerutigaat, assersuutigalugu nerisassanik peqqinnartunik mamartunillu toqqaanissamut periarfissaq. Maleruagassat kisiisa atorlugit pisinnaanngilaq, oqaatsit aamma nerisassanik peqqinnartunik paarnanillu pitsaasumik neqeroorutit tunuanni suliniuteqartoqassaaq.

Nutaarsiassaq pitsaasoq siaruartersiuk

Nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikkimi siunertar-neqartoq tassaavoq meeqqat peqqinnerusut. Siunertaq taamaattoq nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikki taamaallat aqutugalugu anguneqarsinnaanngilaq. Politikkimut tassungalu atatillugu suliniutit qasukkar-tuunnginnissaasa eqqumaffiqeqarnissaat pingaartuu-voq. Nutaarsiassaq nutaaq kissalaartittuarneqassaaq.

Najukkami allannguutit pitsaasut ingerlateqqissigit. Suliniutit qanoq meeqqat pitsaanusunik nerisaqarnis-samut nerisinneqarnissamullu periarfissaasa pitsan-ngerori qanorlu atuarfimmi ulluinnaap allanngorsi-manera pillugit oqaluttuussigit. Amerlasuut torrallaal-luni sulisoqarnera tamatumalu nassataqarsimanera tusarusuttarpaat. Oqaluttuarnerit paasinninnermik pilersitsisarput suliniuteqarnerillu iluaqutaasinnaanerit takutittarlugu.

Atuarfiup suliniutaata nutaap oqaluttuarinissaanut peqqut alla tassaavoq, tamatumu atuarfik, suleqatigiis-sitat aammalu immaqa iggavimmi sulisut ineriartortit-seqataaffigisimasaminnut tunngatillugu namminneq paasinninnerulernerat aamma tanngassimaarutiginnin-nerulernerat. Politikkimik suliarinnittut nukissamik tu-nineqamerannut peqataasarpoq, tamannalu suliniutip ineriartorteqqittuarinissaanut pisariaqarpoq.

Nerisassat nerisaqartitsinerlu pillugit politikkip allan-gueqataanerata takutinneqarnerata, inuit pinngitsuu-gassaangitsut nuukkaangata imaluunniit suleqatigiis-sitani peqataajunnaaraangata suliniutip unittoornissaa-nut ulorianartorsiorneq annikillissittarpa. Suliniummut ilisimasaqarnissaq anguniarlugu iliuuseqartoqareeraa-ngat soqutiginnittut nutaat suliniuteqaqataalersinne-qarnissaat piuminarneruvoq.

Assersuutit tullinnguuttumi takuneqarsinnaasut oqalut-tuat pitsaasut ingerlateqqinnissaat ikorfartoqataaffii-

gisinnaavaat – atuarfimmi aamma atuarfiup avataani.

Atuarfimmi

Nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikki taassumalu ineneri ilinniartitsisunut, atuartunut, angajoqqaanut allanullu oqaluttuarisigit:

- Politikki takusassanngorlugu nivinngarsiuk.
- Atuarfiup aviisiani oqaluttuat pitsaasut allaaserisigit – nerisassanut nerisitsisarnermullu tunngatillugu suliniutit oqaluttuarisigit, taakku qanoq ulluinnarnut ilaatinneqartarneri aammalu qanoq assigiinngissusi-neri.
- Atuarfiup quppersagaani ilinniartitsisut, atuartut angajoqqaallu nutaat politikki suliniutillu attuumas-suteqartut pillugit oqaluttuussigit.
- Atuarfiup siulersuisuisa ukiumoortumik ataatsimiin-nerani aamma perorsaannikkut siunnersuisoqatigiinni ataatsimiinnerni politikki pillugu nuannersortaalu pillugit oqaluttuaritsi.
- Angajoqqaanik ataatsimiititsinerni politikki pillugu paasisutissiigitsi qanorlu malinneqarnera oqallisi-gisiuk.
- Misigisaqartitsigitsi, sapaatip akunnerani sammisa-qartitsigitsi imaluunniit atuartitsinermut annikitsuk-kaarlugit ilanngussigitsi.

Atuarfiup avataani

Najukkami inaarinninnerit pitsaasut ingerlateqqinne-qarneri atuarfiup malunnaateqarneranut pitsaasuupput. Atuartunut, ilinniartitsisunut isumalluutinullu nutaanut atuarfik kajuminnarnerulertarpoq.

- Politikki nassatarisaanillu inaarinninnerit atuarfiup nittartagaanut ikkussigit.
- Isumassarsiaq imaluunniit oqaluttuaq naammassisi-masoq najukkami aviisimut nassiussiuk.
- Kommuni politikki nutaaq pillugu nalunaaruteqarf-gisiuk.

Politikkinut assersuutit

Isumassarsiorfissat makku Danmarkimi atuarfinneersuupput. Kalaallit Nunaanni atuariit fritids-hjemmillu ungasinnerusooq eqqarsaatigalugu namminneq politikkiliorumasut, siunissami atuagassiap aaqsissoqqinneqarnerani atorineqarumaarput.

Peqatigiiffimmut "Skoleboden" Grønbroskolen-imi Næstved-ip eqqaaniittumi Sandved-imi nerisaqarnermut politikki

Politikki ilaatigut makkunanga ilisarnaateqarpoq:

- Tunulequtaq peqqissaarussa qatarfiup aamma nunami nerisaqarnermut politikkinut innersuussutigisaannut aamma ajornartorsiutitaanut attaveqatigiissitsisoq.
- Inuussutissatigut isiginniffiit ersarissumik allaaserineqarput aamma politikkerpiamut ilanngunneqarikuullutik.

Sooq nerisaqarnermut politikki?

Nerisassat kikkut tamarmik qanianniittarput, tamarluinnarmillu nerisassat pillugit isumaqarput. Fødevareministerip qallunaat nerisarsaat aamma atuarfinni sulivinnillu nerisassat neqeroorutigineqartartut qitiutippai. Tamatumunnga tunuliaqutaasooq tassaavoq meeqqat pualavallaartut amerlassusaasa qaffariartupiloornerat. 1985-imiit 1998-imut nukappiaqqat pualavallaartut 100 %-imik nivarsiaqqallu 20 %-imik qaffariarsimapput. Meeqqat nerisarnerminni eqqunngitsunik ileqqoqarput, annertuumik sodavandimik, saftinik aamma mamakujuttunik atuisuullutik. Ilutigitillugu nerinerit pingaarnerit qaangiinnaqartarput aammalu timimik aalatitsineq annikilliarlorluni.

Fødevaredirektoratip, atuarfimmi suliffeqarfinnilu meeqqat makkuninnga periarfissaqarmissaat innersuussutigaa:

- nerisassanik peqqinnartunik aamma imermik kuutsinnetarlamik pissarsisinaanissaat
- annertunerumik timiminnik aalatitsisinaanissaat
- pinnguarnepur timimillu aalatitsinerup ulluinnarni

iliuutsinut pissusissamisuuqinnartumik ilaatinneqarmissaa

- automatit sodavandinik mamakujuttunillu pisiffiqineqarsinnaasut piarneqarmissaat

Peqatigiiffik Skoleboden taarsiunneqarsinnaasunik peqqinnartunik allanngorartunillu imaluunniit taqussanut ilapittuutunik neqerooruteqarnermigut innersuussutigineqartut naammassinissaannut peqataajumavoq. Taqussat suli angerlasimaffimmiit inuulluaqqussutaapput!

Peqatigiiffimmi maani politikki imaattoq suliarinikuuarpurput, taamaalilluta nerisassanut isummanik assigiiaanik pilersitsiniassagatta aamma siunertaq ataaseq sulussutiginiassagatsigu aammalu angajoqqaat nerisassanut meeqqat atuarfimiikkaangamik pisiarsinnaasaannut periutsit tunngavusut ilisimalerniassammatigit.

Nerisaqarnermut aamma anguniakkanut pingaarnertut politikki:

- Siunertarinqartoq tassaavoq meeqqat 6-12 ukiullit nerisarsissaasa katiterneqarmissaannut pingaarnerut maleruagassiissutigineqartut, Forbrugerstyrelsimit aamma Nordiske Næringsstof-anbefalinger-mit suliarineqarsimasut.

Nerisaqarnermut innersuussutit arfineq-marluk ersarissumik oqaatigalugit:

- -iffiukkanik issingigassanillu nerisarit
- ullut tamaasa paarnanik naatitanillu amerlasuunik nerisarit
- ullut tamaasa naatsiiyanik, qaqorteqqasunik imaluunniit pastanik nerisarit
- akulikitsumik aalisakkanik aalisakkanillu qallersuusianik nerisarit – assigiinngitsut toqqartakkit
- immummit tunisassianik immussuarnillu orsukitsunik toqqaasarit
- neqit qallersuutissallu orsukitsut toqqartakkit
- punneq, margarine aamma olie annikitsuinnarmik atortakkit
- aamma sukut taratsullu sipaakkit

- igaffimmut tunngasutigut ilisimasallit nerisassat pillugit politikkimik ilisimannittariaqarnerat eqqanaar-neqassaaq
- nerisassat pillugit politikki innersuussutigineqartut atuuttut naapertorlugit piffissap ingerlanerani nalilerneqartassapput naleqqussarneqartassallutillu
- atuartut sinniisaat assersuutigalugu atuarfimmi tuniniaavimmut neqeroorutinut siunnersuutit pillugit isumasiorneqartassapput
- igaffimmi sammisanik ilisimasallit inuussutissat pillugit nakkutilliinermi sanaartorneq eqqiluisaarnisarluk pillugit maleruagassat inatsisillu malinneqar-nissaat isumagissavaat
- akit akilernerqarsinnaasumut naleqqersuunneqar-nissaat, aammalu tuniniakkat peqqinnanginneru-sunut naleqqiullugu isertitsiffiunnginnerusumik akeqartinneqartassapput. Nerisassat kissalaartut pineqaraangata ilaasortanut naleqqiullugu ilaasor-taangitsunut akigitinneqartut assigiinngissuteqas-sapput
- pitsaassuseq akiilu imminnut attuumassuteqassap-put, tunisassiaq akikinnerusooq tamatigut puimane-qarneruneg ajorpoq

Nerisaqarnermut politikki malillugu sulisarneq:

- neqit immummillu tunisassiat orsukitsut pingaar-nertut atorneqartarput
- mamakujuttut sodavandillu tuniniarneqarneq ajor-put
- ukiup ingerlanera naapertorlugu paarnat naatitallu pingaarnertut neqeroorutigineqartarput
- minnerpaamik sapaatip akunneranut ataasiarluni nerisassat kissartut neqeroorutigineqartarput. Taan-na madkupon-it atorlugit siuumoorluni inniminner-neqarsinnaavoq
- qaammammut ataasiarluni qaammatip kaagia neqeroorutigineqartarpoq. Tassani paarnat ima-luunniit naatitat tamatigut akuutinneqartassapput, assersuutigalugu banan, squash, rødbede, gulero-d, rabarber, iipilit, pærit allalluunniit
- tuniniaavik ulluinnarni piffissami 9.30 – 9.50 aamma 11.45 - 12.10 ammatinneqartarpoq. Atuar-tut minnerit tuniniaaviup ammarnissaa minutsinik 5-inik sioqqullugu takkunnissaminnut periarfissa-qassapput
- olie pitsaasoq frie radikallinik pilersitsinani kissal-luarneqarsinnaasoq atorneqassaaq, soorlu rapsolie – nillataartillugu issingigaq
- iffukkak ipaasaqarluartut
- immummit tunisassiat sukkoqarpallaartut neqeroo-rutigineqarneq ajorput

Nerisassanut nerisitsisarnermullu atatillugu nerisit-sinermi avatangiisit pillugit atuarfimmut kissaatit:

- inersimasumik najuuttoqassaaq, immaqqa meeqqat nereqatigalugit
- nerinissamut piffissaqarluarnissaq, nerisassat si-laannarmi eqissisimasumi nerineqarsinnaaniassam-mata
- nerisassat atuarfimmut ilaatinneqarnerat tulleriar-inermilu pingaartinneqarnerat, aamma nerisas-sat/inuussutissat/nerisassiorneq pillugu tuniaavik suleqatigalugu immikkut sammisaqartitsisoqarsin-naavoq, assersuutigalugu issumiit nerrivimmut, mamassutsip ullua imaluunniit allat ersarissarlugit
- meeqqatta atuarfimmi nerinerminni pitsaanerpaam-ik avatangiiseqarnissaat pilersinniarlugu sammisat akimorlugit suleqatigiinneq
- illumi suliassanik ilinniarneq annertuumik salliutil-lugu

Suliarinnittut
Foreningen "Skoleboden"
v/ Grønbroskolen
Grønbrovej 1A
4262 Sandved

Hellestedet-imi, atuarfimmi Hårlev-ip eqqaa-niittumi kantiinap ingerlanneqarneranut atatillugu nerisaqarnermut politikikía

Politikkipp ilaatigut makku ilisarnaatigai:

- Tunulequtaq sukumiisorujussuaq.
- Pingaarnertut nunami inuussutissatigut peqqissutsikkullu politikkit innersuussutillu aallaavigalugit isummersuutinik tunulequtaqarneq.
- Nerinermut attuumassuteqarneq meeqqat nalinginnaasumik pissuserinnerisa ilagaat pingaartoq.
- Pitsaasumik nipeqarneq.

Imarisai

1. Politikkip matuma aallaavii (najugarisami + nunami tamarmi)
2. Nerisaqarneq
3. Inuussutissat
4. Pissuserissuuneq
5. "Nerisaqarnermut politikki"

1. Politikkip matuma aallaavii (najugarisami + nunami tamarmi)

Tunissut anguniagaqartoq, igaffik nutaaliaasoq tamakkiisumik atororissaarutilersorneqarsimasoq, kantiina nuannersoq/iserfigiuminartoq.

Nunami meeqqat peqqissusaannik inuulluataarnerallu pillugit qitiutitsilluni politikkeqarneq, nassatarisaannillu ilikkariartornermut ilinniagaqarnermullu tunngatillugu pingaaruteqarnerat.

Periarfissat peqataaffigalugit suliarinissaannut akisusaaffiginissaannullu ataatsimoorullugu siulersuisunit aamma kommunalbestyrelsimit soqutiginninneq piomassuseqarnerlu tunissutaavoq aammalu innuttaasut peqqissuunissaanut suliniummi anguniarneqartuni ilaalluni. Innuttaasut peqqissuunissaannik suliniummi 1998-mi Folketingimit aalajangiunneqartumi, siviruserumik inuusarnissaq, siviruserumik peqqissuuneq, peqqissutsikkut inuttut assigiissuseq aammalu ulorianartorsiorfiusut tallimat qitiutinneqarnerat (tupa, imigassaq, nerisaqarneq + timimik atuineq, pualavallaarneq aamma angallannikkut ajutoornerit) tunaartarinerqaput.

Suliniummi siunertat katillugit 17-iupput. Immikkoortut sisamat tulluuttut Hellestedet-ip nerisaqarnermi politikikiani oqaasertalersorneqarlutik toqqaannartumik naleqqiunneqarsinnaapput.

Suliniummi anguniakkat tallimaat

Qallunaat peqqissumik nerisartut timiminnillu aalatitsisartut amerlassusii annertusineqassapput – ersarissumik paasissutissinneqarnikkut, peqqissumik inuusaaseqarnissaminnut piuminartunik periarfissaqartinneqarnermikkut. Nerisaqarnermi timimillu aalatitsisarnermi ileqqut paasissutissiinerit aamma nerisaqarnermut timimillu atuisarnermut tunngasut ataqatigiissinneqarnerisigut. Inuussutissat pillugit paasissutissiineq an-

neruumik nukittorsarneqassaaq, aamma innuttaasut nerisassianik ineriikkanik peqqinnartunik piuminarnerumik pissarsisinnaanerit eqqanaarneqassaaq, aammalu inuussutissat paasiuminarnerusunik nalunaaqut-serneqartassapput.

Suliniummi anguniakkat arfernat

Pualavallaarujussuurtut amerlassusiisa qaffakkiartornerat unitsinneqassaaq. Meeqqani pualavallaarujussuarneq pinaveersaartinniarlugu periutsinik ineriartortitsisoqassaaq.

Suliniummi anguniakkat arfineq-pingajuat

Meeqqat peqqissusiat aamma inuulluataarnerat siulertut salliutinneqassaaq – pingaartumik ilaqutariinnut sanngiitsunut suliniuteqarneq ineriartortinneqassaaq. Meeqqanut peqqinnissakkut aqqissuussinerit pioreersut aqutugalugit peqqissusiat ineriartornerallu nalinginnaasumik nukittorsarneqassapput aamma meeqqat ulluinnarni inuuneranni ulorianartorsiorfiit annikillisarneqassapput.

Suliniummi anguakkat 11-at

Tunngaviumik atuarfimmi avatangiisit peqqissutsimik siursaasuussapput aammalu atuurtut namminneq allallu peqqissusaannut tunngatillugu iliuuseqarsinnaanerannut siursaasannut piginnaasanik tunissallugit. Atuarfiup peqqissuseq pillugu atuartsinera nukittorsarneqassaaq. Inatsisit aamma/imaluunniit najukkami peqqissuseq pillugu politikkip ineriartortinneratigut atuarfiup peqqissutsimik siursaasunik avatangiiseqartitsinissaa eqqanaarneqassaaq. Suliami tamatumani atuurtut peqataatinneqarnermikkut akulerutitinneqassapput, tassani atuurtut atuarfimmi sunngiffimmilu neqeroorutit, atuarfimmi atorfillit tamarmik aamma atuarfiup atuarnerup avataatigut atornerqartarnera eqqarsaatigineqarput.

2. Nerisaqarneq

Kantiina atuarfiup ulluinnani tallimaasuni pingaarnertut aamma saniatigut nerisassanik neqerooruteqartassaaq.

Ullormut neqeroorutit nerisassatigut sullissinera atusallugu kissaatigunikku, aamma tamanna ajornasannngilaq.

Ingerlatsineq; meeqqat nerisassatik akilertassavaat.

3. Inuussutissat

Nerisassat inuussutissatigut katiterneqarneri nalingilu nunani avannarlerni innersuussutinit aamma meeqqat atuurtut inuussutissatigut killiffii pillugit misissuinerit aallaaveqarput.

Taakku marluk "Nerisaqarnermut innersuussutit arfineq-marluk"-ni meeqqat inuussutissanik isiginninnerisa aallaaviisa eqikkarnerisigut pissaaq.

Iffiukkanik issingigassanillu annertuumik nerisarit

Kulhydratit akuitsut, B-vitamin, nerisassat ipaasaat.

Ullut tamaasa paarnanik naatitanillu amerlasuunik nerisarit

Nukimmik annikitsumik akullit, mineralit aamma vitaminit imermi arrorsinnaasut, nerisassat ipaasaat imermi arrorsinnaasut, kræftimik kigaaqusersuisut.

Ullut tamaasa naatsiaanik, qaqrteqqasunik imaluunniit pastanik nerisarit

Qerattarsaatnik akoqarput, taamaattumillu nukim-mik tunisilluartarlutik, naatsiaat (nutaat) C-vitamininik akoqarput, nerisassat ipaasaat.

Akulikitsumik aalisagartortarit imaluunniit aalisakanik qallersuusiat – assigiinngitsut toqqartakkik

Orsut (arrulertortartut), orsut N3 (orsut pissusissami-soortut), vitaminiit orsumit arrortinneqarsinnaasut, proteiniit.

Immummit tunisassiat aamma immussuit orsukitsut toqqartakkik

Nukik, mineralit, B2-vitamiiniit, proteiniit naleqarluartut. Orsut arrorsinnaanngitsut, taamaattumik orsukitsut piumaneruneqassaput.

Neqit qallersuutillu orsukitsut toqqartakkik

Proteiniit qaffasissumik naleqarluartut, B-vitamiiniit, iloqutini jerni, A+D-vitamiiniit.

Mayonnaise aamma mayosalatit pinaveersaakkik, taakku orsumik annertuumik akoqarput.

Punneq, margarineq aamma olie annikitsuinnarmik atortakkik

Orsut akoqanngitsut nukiinnangajammik inuussutissa-nillu allanik amerlavallaanngitsunik akoqarput, soorlu aamma qaarsilaarnerup malugisarnera annertunngit-soq, tamatuma pualavallaalernissaq siuarsartarpaa.

– aamma sukut taratsullu sipaartakkik

Sukut tunisassiarpassuarni annertuumik akuupput. Mamakujuttut, kaagit aamma sodavandit meeqqat inuussutissaanni initoorujussuupput aammalu puala-vallaalernerumit kukkusumillu inuussutissanik pisarner-mut pequtaqaataallutik.

4. Pissuserissaarneq

Danmarkimi nerineq kulturikkut naleqartitanik inger-latitsiffittuut atussallugu ileqqorisimavarpup, tassani oqaloqatigiinneq ineriartortittarpup, nuannaarutinik, misigisimasanik ernumassutinillu agguasseqatigiit-tarluta aammalu inooqatigiinnermi ataatsimoorneq ilinniartarlugu.

Inuiaqatigiinni ineriartortuurtuni moderniusuni inu-nermut tunngasuni amerlasuuni “allamut ingerlapallat-tarneq” peqqajaasarpog, aamma nerinnermut tunngatillugu. Annertusiartortumik pisarnertut ullormut pinga-soriarluta pingaarnertut aamma akornatigut 2-3-riar-luta nerisarneq pinnagu nersussuurtut “ivigartortutut” nerisalerpugut, ikittunnguakkarlugit, piffissarli tamaat amerlasuutigullu kisimiilluta.

Hellestedet-ip naapittariaqarneq salliutitseqataaffigis-savaa taamaattumillu ataatsimoorneq pissusangor-tissallugu, soorlu atuarfimmu ataatsikkut nerinerit taamaassinnaasut. Nerineq pingaartutut ataatsimoor-fiussaaq, eqqissisimaffiussaaq nerinissamullu piffis-qaqarluarfiussalluni.

Meeqqat nerisassat mamartut pillugit “allannermik atuarnemillu nalusunngoriartorput” (analfabeter), nerisassat ilaasa suuneri abstraktiupput meeqqallu takornartaasutut misigisinnaavaat.

1995-imi Fødevareministeriap misissuisitsinerata, ilaqutariit qallunaat 5 %-iinnaasa meeqqat nerisassior-nermut ilanngutittaraat takutippaa. Annertusiartuin-nartumik nerisassat ineriikkat nerisassat nammineq igaat angerlarsimaffinni nerrivinni taarseriartorpaat. Taamaallutik inuussutissat nerisassiornerlu pillugit ilisimasat piginnaasallu kinguaariit tulliisa annaasin-naavaat.

Meeqqat nerisassat inuunermi sunniuteqarneran-nut kulturikkut sakkussanik peqalernissaat aamma piviusunik toqqaasinnaanissaat kissaatigigutsigu, Hel-lestedet-ip tamanna isummerfigissavaa.

5. “Nerisaqarnermut politikki” inaarsinerit

Nerisaqarnermut politikki amerlavallaat sioorasaari-vallaarsimapput aamma “soqqusaannginnitsinnik – imaluunniit susinnaanitsinnik” imaqarsimallutik. Uagut politikki tapersersuisoq, qanoq iliorumanitsinnik, susinnaanitsinnik sunillu kissaateqarsinnaanitsinnik qitiutitsisoq kissaatigaarput. Aalajangersakkani taa-maattuni kantiinamik ingerlatsineq, atuarfik, sullivik imaluunniit angerlarsimaffiit killissanut, aningaasatigut periarfissatigullu naammattumik iliuseqarsinnaassu-sermut periarfissinneqassapput.

Taammaattumik makku akuersaarpugut:

Nerisassat tipigissut kajungernartullu.

Nerisassat mamartut.

Nerisassat peqqinnartut.

Nerisassat akimikkut unaminartut.

Nerisassat eqqiluisaarnikkut illersorneqarlutik suliari-neqartut

Taammaattumik makku akuersaarpagut:

Ullut tamaasa iffiukkat iffiorlaat assigiinngitsunik akul-lit, mamassusillit aamma ilusillit.

Ullut tamaasa paarnat nutaat, ukiup ingerlaarnerani paarnat pingaartillugit.

Naatitat oqanngitsut amerlasuut oqummeriaannan-ngorlugit aggukkat, ukiup ingerlaarnerani naatitat pingaartillugit.

Naatsiaat allanngorartumik piareersakkat, tamatigullu nioqqutissanit pitsaasunit pisut.

Nunanit allanit isumassarsitineqarneq, soorlu pastat, qaqrteqqasut aamma bulgur amerlasuunngorlugit nerrivimmiitillugit.

Sapaatip akunneranut ataasiarluni aalisagartortitsineq. Immummit tunisassiat mamarluartut orsukitsullu.

Pingaartumik neqit, aalisakkat, punneq, fløde assigis-
saallu pineqaraangata annikkalkuaraangata ajunngi-
laq.

Taamaattumik makku akuersaarpagut:

Atuarfiup kantiinaa mamakujuttoqanngitsoq, sodavan-
deqanngitsoq, fritureqanngitsoq aamma chipseqan-
ngitsoq.

(Pisiassat tamakku meeqqat allami naammattuussa-
qaarpaat. Hellestedet taakkununga taartaasussanik
neqerooruteqassaaq).

Taamaattumik makku akuersaarpagut:

Ingerlatsinermi meeqqat angajoqqaallu akuliutitinnis-
saat, nerisassat suunissaanni aamma qanoq piareer-
sarneqarnissaanni.

Meeqqat nerisassat sueneri angerlarsimaffiminni
ilisaritikkumappatigit assersuutigalugu iganermi ilitser-
suutit saqqummersinneqarsinnaassapput.

Nerisassat nalinginnaasut allanngorartullu, nalingin-
naasut moderninngortillugit neqeroortigineri.

Nerisassat Hellestedet-imi sammitinneqartartunut
allanut isumassarsiorfigineqarsimasut tulluarsarneqar-
simasullu, suliniutini/immikkut sammisaqartitsinerit,
assersuutigalugu Kangia ungalleg, Sønderjylland,
ukiaq, timersorneq, qalipaait, isiginnaartitsinerit assi-
gisaallu.

Meeqqat tunuarsimaartut/nerisassanik narrusartut
isummaminnik allanngortitsinissaat anguniarlugu an-
nikitsukkaarlugit oqattaarititsineq.

Taamaattumik makku akuersaarpagut:

Angajoqqaat atuarfimmilu peqqissaasut suleqatigalugit
meeqqat sapigaqarnermikkut aamma immikkut neri-
saqarnissaminnut pisariaqartitsisut eqqarsaatiginissaat.
Immikkut nerisaqartariaqartunut/sapigalinnut nerisat
sapinngisaq tamaat nerisassat tuniniarneqartut
assigissavaat imaluunniit assingussallutik.

Munkejærskolip nerisaqarnermut politikia, Solrød Strand

Politikkip ilaatigut makku ilisarnaatigai:

- Naatsuunissaq aamma piviusuunissaq.
- Politikki pillugu suliaqarnermut piviusunik amer-
lasuunik siunnersuuteqarnissaq.
- Atuartut angajoqqaallu ilanngunneqarsinnaanissaat.

Sivisunerusumik naleqarnerusumillu inuusarnissaq
aamma inooqatigiiaani peqqinnikkut naligiinneq.

Naalakkersuisut innuttaasut peqqissuunissaanut
suliniutaanni anguniakkat pingaernerutinneqartut
marluupput. Oqaatsit imaannaanngitsuupput, kisan-
nili Munkejærskolemi nerisaqarneq pillugu politikkip
suliarinerani eqqarsaatitta assigaaq.

Anguniakkat:

- meeqqat pitsaasumik nerisarnerminni ileqqoqaler-
nissaat aammalu peqqinnartunik toqqaasinnaanerit
- peqqissuseq nerisarnermilu ileqqut pitsaasut ata-
simoorullugit suliaasaaneri pillugit angajoqqaanik
suleqateqarneq
- avatangiisinik toqqissimasunillu avatangiiseqartitsi-
neq, meeqqat nerinerup nuannersunut ilaaneranut
attuomassuteqartinniassammassuk
- atuarfimmi tuniniaavimmi nerisassat inuusutissati-
gut eqqortuunerat aqqutigalugu taqussanut ilapit-
tuutit/taartit atornissaasa eqqanaarneqarnissaat

Imaaliorluta anguniakkat tamakku angujumavagut:

- illumi suliaasanik ilinniartitsinerup pinngitsoorani
ukiuni marlunni ingerlanneqarnissaata annertuu-
mik pingaartinneqarnera, aammalu 8. aamma 9.
klassimi sapaatip akunneranut nal.ak. pingasut toq-
qagassat neqeroortigineqarneratigut
- klassit peqqissutsimut inuusutissanullu tulluurtu-
nik samminniinnissaannik anguniagaqarneq
- atuarfimmi tuniniaavimmi aamma ulluinnarni
atuartitsinermi tunisassiat økologiskiusut nutaat
atorsinnaanerannik anguniagaqarneq
- atuartut ulluinnarni aamma nalliuttorsiornermi ne-
risassat assigiinnginnerinik takunnissinnaanissaat
ilinniartitsissutigalugu
- meeqqat namminneq nerisassaminnik nillataartitsi-
vinniitsitsinissaannik periarfissillugit
- meeqqat imermik kuutsinneqarlaamik pissarsisin-
naanerit
- angajoqqaat isumassarsiorillugit aamma akuliutitil-
lugit
- meeqqani angajoqqaanilu amerlanerpaani taqussat
pingaartinneqarnerujussuat attatitillugu
- meeqqat nerinerminni eqqissisimaneq pisariaqar-
toq pisassagaat, ilinniartitsisup nuannaartorineqaa-
tigaluni klassit ilagissagagai
- meeqqat nerinerminni piffissamik atorfissaqarti-
taminnik periarfissaqarnissaat eqqanaassallugu.
(Maannamut aaqqissuussa q ingerlalluarpoq. Tassa-
ni meeqqat 15 min. periarfissaqarput aammalu
klassimi nakkutigineqarlutik piffissamik annertune-
rusumik atuinissaminnut periarfissaqarlutik).
- SFO-ni ullaakkorsiorsinnaanermut neqeroortut
inuussutissaqarnermikkut pissusissat malillugit ka-
titerneqarsimaneri
- meeqqat nerisassanik qaarsillarnartunik, pissanga-
nartunik peqatigitillugu Sundhedstyrelsimut inner-
suusstutigineqartunut naapertuuttunik akimikkut
unammillersinnaasunik pisinissaannut periarfissin-
nissaat
- akit allanngorartillugit, nerisassat peqqinnanngin-
nerusut annertunerusumik iluanaarutaatilerlugit
- atuarfimmi tuniniaavimmut avataanit tunisartoq
tunisinissaa pillugu suleqatigalugu

Atortussat

Soqutiginnittunik misissuineq

Kikkut suleqatigiissitami suleqataasinnaaneranun kikkullu unnummut sammisaqarfiussamut aggersarneqarsinnaanersut pillugit isumassarsiniarluni soqutiginnittunik misissuinermik taaneqartartooq atorqeersinnaavoq. Misissuinerup kikkut soqutigininnerannik qanorlu imminnut attuumassuteqarnerannik takunnissinnaaneq pilersissinnaavaat. Periuseq tapersersuisunik nassaarnissamut ikiuutaasinnaavoq, kisiannilu aamma akersissinnaasunut takusinnaalernissaannut ikiuutaasinnaalluni.

Ammalortumik angisuumik titartaagitsi, politikki qeqqaniitillugu. Tamatuma kingorna ammalortuliamiit soqutiginnissinnaasunut eqqarsaatitigut takkuteria-taartut atiinut titarniliisoqassaaq. Sapinngisamik atit amerlasuut. Aamma soqutiginnittut nerisassat nerisaqartitsinerlu pillugit politikkimut pitsaasumik pitsaanngitsumillu naatsorsuuteqarnerat allattorsiuq. Ataasiakkaat naatsorsuutigisaasa eqqartornissaat qitiutinneqassaaq aammalu isiginnittaasiat suliniummullu qanoq sunniuteqarsinnaanerat tunniussaqaarsinnaanerrallu eqqartorneqassapput.

Atuisartunik misissuineq

Quppernerti tulluittuni angajoqqaanut atuartunullu apeqqutitut assersuutit marluk nassaassaapput.

Spørgeskemap qanoq ilusilersorsinnaaneranut isumasarsiorfittut atorqeersinnaapput. Nammineq spørgeskemalioraanni imaluunniit allanit atorniarraanni, spørgeskemat atuarfimmut tunngatillugu apeqqutit tulluarsarneqarsimanerisa taakkulu nerisassat nerisisarnerlu pillugit unaminartuisa tulluuttueneri peqqissaartumik nalilerneqarnissaat pisariaqarpoq.

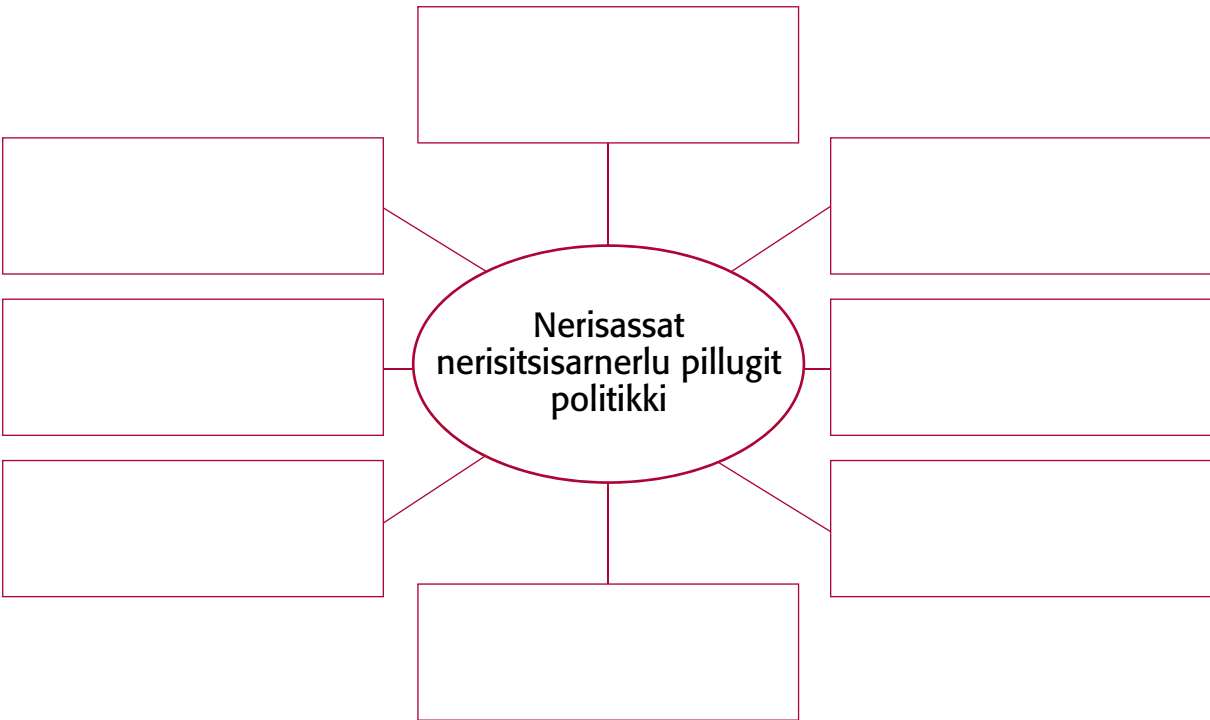
Apeqqutit akissutillu naleqquttuunersut eqqanaarniarlugu eqimattanut ikittunnguanik inuttaqartunut spørgeskemat inaarneqareernikuusut apeqqutit akissutillu matusisuunersut aamma apeqqutit anguniarneqartunit paasineqarnerisa misilinneqarnissaat tamatigut isumassatsialaavoq. Misillugu klassit qaffasissusiini ataasiakkaani atuartoq ataaseq misissuinermi peqataatissinnaavarsi.

Akisussat eqqarsaatigalugit akissutillu naatsorsornissaannut sapinngisamik apeqqutit ikinaarniarisavasi. Apeqqutit ammasut, akisussat allallutik oqaasertalersuinissaannik periarfissisut soqutiginnartunik paasissutissiisinnapput, kisiannili kingorna suliareqqinnissaannut piffissamik sivisuumik atuiffiussapput. Taamaattumik oqaaseqaatit suut pingaartutut pissarsiarinnissaat eqqarsaatigilluarsigit, aammalu takisuunik akinnissamut periarfissat annikitsuutissigit.

Atuisartunik misissuinermi aamma nerisassat tunisassiat assigiinngitsut pillugit misiliinermi aamma nappaatitsineq, atuartunik apeqqarissaarneq iliuuseqarlunilu misiliineq pitsaasuusinnapput.

Peqataasut ilimanarluinnartumik inaarneri alapernaaffigissavaat. Atuarfiup aviisiani allaaserinninneq qupper-sakkamilu oqaluttuarneq avammut ingerlatitseqqinnissamut pitsaasuupput.

Soqutiginnittunik misissuineq

Angajoqqaanut apeqquteqaatit

Anguniakkat:

Angajoqqaat atuarfimmi nerisitsisarnerup aallartinneqarnissaanut tapersersuinerisa paasiniarnissaa.

1. Qitornat klassimi sorlermi atuarpa?

2. Qitornat ullup qeqqasiutissaminik pisinissaanut aningaasanik nassartittarpiuk? (krydsileruk)

- Aap
 Naamik

3. Apeqqut 2 angerukku – qanoq akulikitsigisumik qitornat aningaasanik atuarfimmu nassataqartarpa? (krydsileruk)

- Ullut tamaasa
 Sapaatip akunneranut pingasoriarluni/sisamariarluni
 Sapaatip akunneranut ataasiarluni/marlorigarluni
 Akuttusuumik
 Nassartinnngisaannarpara

4. Qanoq akulikitsigisumik qitornat ullaap tungaani nereqqinnissaanut aningaasanik tunisarpiuk? (krydsileruk)

- Ullut tamaasa
 Sapaatip akunneranut pingasoriarlugu/sisamariarlugu
 Sapaatip akunneranut ataasiarlugu/marlorigarlugu
 Akuttusuumik
 Nassartinnngisaannarpara

5. Qanoq akulikitsigisumik qitornat taquaqartittarpiuk? (krydsileruk)

- Ullut tamaasa
 Sapaatip akunneranut pingasoriarlugu/sisamariarlugu
 Sapaatip akunneranut ataasiarlugu/marlorigarlugu
 Akuttusuumik
 Taquartinnngisaannarpara

6. Isumaqarpit qitornat naammattumik piffissaqarluni taqussani nerisarai? (krydsileruk)

- Aap
 Naamik
 Naluara

7. Isumaqarpit qitornavit nerisarnermini avatangiisaai pitsaasuusut? (krydsileruk)

- Aap
 Naamik

Naaggaruit, sooq taama isumaqanngilatit?

8. Nerisitsisarnermik pitsaasumik pilersitsisoqarpit – qitornavit qanoq akulikitsigisumik atuisarnissaa qanoq isumaqarfigaajuk? (krydsileruk)

- Ullut tamaasa
 Sapaatip akunneranut pingasut/sisamariarlugu
 Sapaatip akunneranut ataasiarlugu/marlorigarlugu
 Akuttusuumik
 Atortarnaviannngilaa

9. Kantiinap/tuniniaaviup ullup ingerlanerani qanoq ilinerani ammasarnissaa qanoq isumaqarfigaajuk? (ajornanngippat arlalinnik krydsiliigit)

- Ullaap tungaani anitsiarfinni
 Ullup qeqqata nalaani anitsiarfinni
 Ualikkut anitsiarfinni
 Ulloq naallugu

10. Isumaqarpit qitornat nerisitsisarnermut atatillugu peqataasartariaqartoq? (krydsiliigit)

- Aap
 Naamik
 Naluara

11. Allanik nalunaarutissaqarpit? Taamaappat uani allakkit

Akissutinnut qujanaq

5. – 9.klassimi atuartunut apeqquteqaatit

Anguniagaq:

Atuartut annerit nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit ileqqi soqutiginninnerilu paasiniassallugit.

1. Klassimi sorlermi atuarpit?

2. Qanoq akulikitsigisumik ullaap tungaani nerisarpit (krydsileruk)

- Ullut tamaasa
- Sapaatip akunneranut pingasoriarlunga/sisamariarlunga
- Sapaatip akunneranut ataasiarlunga/marloriarlunga
- Akuttusuumik
- Ullaap tungaani nerinngisaannarpunga

3. Qanoq akulikitsigisumik taquaqartarpit? (krydsileruk)

- Ullut tamaasa
- Sapaatip akunneranut pingasoriarlunga/sisamariarlunga
- Sapaatip akunneranut ataasiarlunga/marloriarlunga
- Akuttusuumik
- Taquaqanngisaannarpunga

4. Qanoq akulikitsigisumik aningaasanik ullup qeqqasiutissannut atugassannik nassartarpit? (krydsileruk)

- Ullut tamaasa
- Sapaatip akunneranut pingasoriarlunga/sisamariarlunga
- Sapaatip akunneranut ataasiarlunga/marloriarlunga
- Akuttusuumik
- Aningaasanik nassataqanngisaannarpunga

5. Atuarpit avataanukarlutit ullup qeqqasiutissannik pisiniartarpit? (krydsileruk)

- Aap
- Naamik
- Suli taamaalioqqusaanngilanga
- Angeruit qanoq akulikitsigisumik (krydsileruk)
- Ullut tamaasa
- Sapaatip akunneranut pingasoriarlunga/sisamariarlunga
- Sapaatip akunneranut ataasiarlunga/marloriarlunga
- Akuttusuumik
- Atuarpit avataanukarlunga pisiniannngisaannarpunga

Sunik pisisarpit? (aralinnik krydsiliisinaavutit)

- Ullup qeqqasiutissiat, soorlu burger, kebab, pizza
- Iffiukkat
- Kaagit
- Mamakujuttut/chipsit
- Paarnat
- Sodavandit
- Allat

6. Ullup ingerlanerani piffissap ilaani kaattorujussuartut misigisarpit? (krydsileruk)

- Naamik
- Ullaakkut
- Ullup qeqqasiulernissaq sioqqullugu
- Ullup qeqqasioreernerup kingorna
- Time-ni atuartsiviusuni kingullerni

7. Taquassavit/nerisassavit nerinissaannut naammattumik piffissaqartarpit? (krydsileruk)

- Aap
- Naamik
- Naluara

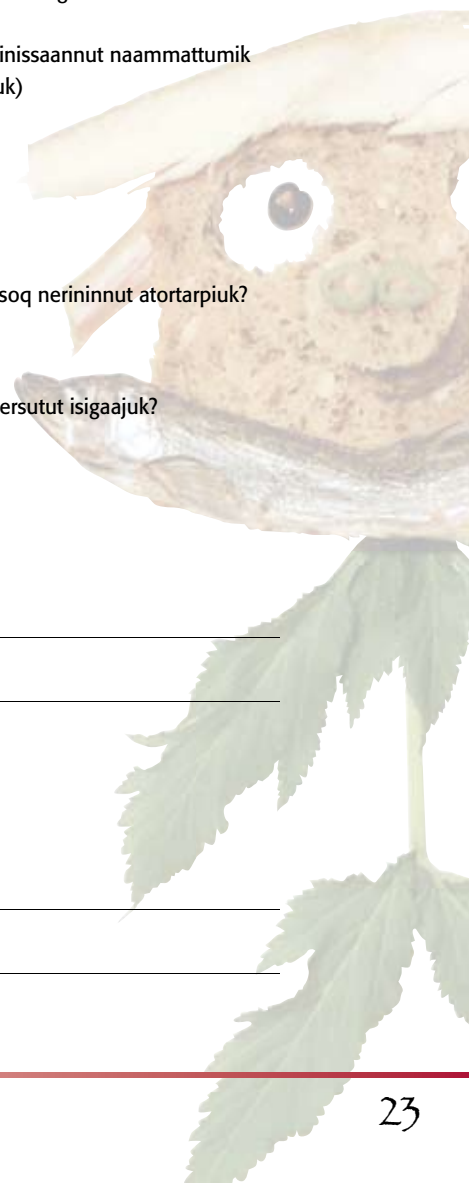
Piffissaq qanoq annertutigisoq nerininnut atortarpik?

Minutsit

8. Ullup qeqqasioreneq nuannersutut isigaajuk? (krydsileruk)

- Aap
- sooq?

- Naamik
- sooq?

Naaggaaruit, pitsaanerulernissaanut siunnersuutissaqar-
pit?

9. 9. Klassimi inissinni nerisarpit? (krydsileruk)

- Aap
 Naamik

Allami – sumiinnera allaguk

10. Nerisitsisarnermik peqqinnartumik kajuminnartumillu
pilersitsisoqaraluarpat qanoq akulikitsigisumik atortaru-
suppiuk? (krydsileruk)

- Ullut tamaasa
 Sapaatip akunneranut pingasoriarlunga/sisamariarlunga
 Sapaatip akunneranut ataasiarlunga/marloriarlunga
 Akuttusuumik
 Atortarnaviangilara

11. Suut nererususinnaassavigit?
(arlalinnik krydsiliisinnaavutit)

- Nerisassat kissartut
 Suppit
 Nerisassat kissalaartut, soorlu frikadillit
iffiartallit aamma salaait
 Sandwich, pitabrød, boorlut karrinit seqummar-
luttunit iffiukkat qallersuutilit/immikkat
 Pastasalaait
 Pizzat aggukkat, boorlut karrinit seqummarluttunit
iffiukkat, iffiaaqat
 Iffiat
 Paarnat
 Naatitat, soorlu guoloruujut, agurkit aggukkat,
tomatit
 Immuk imeq

Siunnersuutissaqaruit allakkit:

12. Ullup qanoq ilinerani kantiinap/tuniniaaviup ammasar-
nissaa kissaatigaajuk? (arlalinnik krydsiliisinnaavutit)

- Ullaap tungaani anitsiarfinni
 Ullup qeqqanut anitsiarfinni
 Ualikkut anitsiarfinni
 Ulloq naallugu

13. Nerisitsisarnermi ikiuuttarusuppit?

- Aap
 Naamik

14. Allanik taasaqarumaguit uani allassinnaavatit

Akissutinnut qujanaq

Isummersoqatigiinneq pitsaanngitsoq

Isummersoqatigiinneq pitsaanngitsoq nalinginnaasumik isummersoqatigiinnermut aallarniutigissallugu nuannersuusinnaavoq, tassani peqataasut isumassarsianik pitsaasunik aamma kinguneqartussanik tunisisinnaapput. Isummersoqatigiinnerup pitsaanngitsup immikkoorutaa tassaavoq isummat anguniagarisap akerliannik sunniuteqarsinnaasut taagorneqassammata. Sammineqartoq tassaappat meeqqat atuernerup nalaani peqqinnartunik neqeroorfigineqarnissaat, isummat pitsaanngitsut tassaasinnaapput:

- automatit sodavandisiniartarfiit
- taamaallaat sikunik, chipsinik, kaaginik sukkulaatinillu tuniniaaneq
- atuarfimmi nerisaqarnermut politikkami fastfood nerisassallu orsoqarnerusut tuniniarneqartarnissaasa aalajangiunnerat
- paarnatortitsisarneq kaagortitsisarnermik taarserlugu

Isummersoqatigiinnerup pitsaanngitsup sivisuallaamik sammineqannginnissaa pingaaruteqarpoq, kisiannili nalinginnaasumik isummersoqatigiinnermut kaajallatsinneqassalluni. Isumassarsiat pitsaanngitsut oqallinnerup ammaannissaanut atorneqarsinnaapput, atuarfimmi imaluunniit fritidshjemmimi pissutsit pitsaanerulissappat suut suliarissalugit piukkunnarpat.

Karsi paasissutissiivik

Karsi paasissutissiivik suliniaqatigiiffinnut il.il. atortussianut suliamilu ikiuutaasinnaasunut nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit politikimik suliaqarnermi atorneqarsinnaasunik innersuussuteqarpoq aammalu link-inik peqarluni.

Familie og Samfund

Atuarfinni nerisaqartitsinermi neqeroorutit, politikki il.il. pillugit atuarfinni oqalugiartitsisarpoq.

Saqqummersitat:

Skolemad – en kogebog med ideer til madpakker og middagsmad, 2000

Kost i skolen – "kom i gang-pakke", 1999

Atuagaq najoqqutassaq "Kost i skolen – et fælles ansvar", 1999

Udkærvej 15, 8200 Århus N

Oqarasuaat 87 40 54 96

www.famogsam.dk

FDB skolekontakten

FDB's skolekontakt-ip: peqqissuuneq, inuiaqatigiit aamma avatangiisit pillugit sammisani ineriartortitsisarpoq, atuartitsissutissanillu neqerooruteqartarluni.

FDB's skolekontakt atuartitsissutissanik assigiinngitsunik saqqummersitsisarpoq, soorlu nerisassiornermi ilitersuutit, klassini atugassat, videot il.il.. skolekontaktip nirtartagaa aqputigalugu inniminnerneqarsinnaapput.

Roskildevej 65, 2620 Albertslund

Oqarasuaat 43 86 46 33

www.fdb.dk/skolekontakt

Forbrugernes Hus

Forbrugernes Hus atuakkanik najoqqutassianik "Ren Besked" saqqummersitsisarpoq, taakkunani peqqissuseq pillugu atuartitsinermi nerisassat nerisitsisarnerillu pitsaasut pillugit isumassarsiassaqaarpoq. Taakku Forbruger INFOpunkt aqutarivaat, tassani nunami atuakkanik atorniartarfinni toqqarneqarsimasuni inunnik ataasiakkaanik siunnersuisoqartarpoq.

Forbrugernes Hus oqarasuaat atorlugu siunnersuisarpoq, tassani nerisassat peqqinnartut, eqqiluusaarneq il.il. pillugit siunnersuisoqartarluni.

Ataasinngorneq – pingasungorneq aamma tallimangorneq nal. 9-12.30, sisamangorneq nal. 15-19. Oqarasuaat 70 13 13 30

Saqqummersitat:

Ren Besked'ip saqqummersitai:

Grydeklar i eget køkken, 2002

Mad og sunde tal, 2002

Bedre kost – mere motion, 2001

Hygiejne og madvarer, 2000

Sunde Madpakker, 1999

Amagerfælledvej 56, 2300 København S

Oqarasuaat 70 13 13 20

www.fi.dk

Modelprojekt Børn, Mad og Bevægelse Fyns Amt

Suliniutip ilisaritinneqarnerata saniatigut nittartakkami nerisassat nerisitsisarnermillu politikkinut sakkussat ilusilersorneqarnissaat nittartakkami nassaassaapput.

Afdelingen for Forebyggelse og Sundhed

Ørbækvej 100, 5220 Odense SØ

Oqarasuaat 65 56 12 09

www.boernmadbevaegelse.dk

bmb@afs.fyns-amt.dk

Fødevarestyrelsen

Alt om kost – smag for livet
www.altomkost.dk nittartagaavoq inuussutissat pillugit ilisimasat nutaanerpaat saqqummersinneqarfiat. Tassani nerisitsisarnernut assersuutissat assigiinngitsut nassaasaapput. Assersuutigalugu "Hvordan kommer man i gang med en mad- og måltidsordning" aamma "Økonomi" aamma "Hygiejne" pillugit ilisimasani isumasarsianillu aallertoqarsinnaavoq. "Erfaringsbanken"-imi nammineq misilittakkat allatorneqarsinnaapput allallu misilittagaat atuarneqarsinnaallutik.

Fødevarestyrelsens Rejsehold

Rejseholdip atuarfinni, paaqqinnittarfinni fritidshjemminilu meeqqanut inuusuttunullu nerisassanik nerisartitsinermillu aallartitsiniartut pitsanngorsaaniartullu tamaasa ikiortarpei. Rejseholdet oqarasuaat 80 60 10 60 atorlugu attaveqarfigineqarsinnaavoq.

Saqqummersitat:

Inspirationsmaterialet Mad til børn i daginstitutioner og skoler, 2002. (Økonomaforeningen suleqatigalugu saqqumersinneqartoq).
Fødevaredirektorati aamma ilaatigut eqqiluisaarneq inuussutissallu pillugit atuagassiaaqqanik atortussianillu saqqummersitsisarpoq. Saqqummersitat allattorsimaffiat www.fdir.dk –mi nassaarineqarsinnaavoq.

Mørkhøj Bygade 19, 2860 Søborg

Oqarasuaat 33 95 60 00

www.fdir.dk

www.altomkost.dk

Instituttet for Folkesundhedsvidenskab – Københavns Universitet

Institut for Folkesundhedsvidenskabip Skolebørnsundersøgelsen, nunat akornanni ilisimatusarnermi suliniutaa-soq, "Health Behavior in School-aged Children"-mi qallunaat pillugit ilanngussaata siulersorpaa – suliniut WHO suleqatigalugu nunani 36-ni ingerlanneqarpoq. Misissuineq 11-15 ukiullit peqqissutsikkut ileqqi peqqissusertillu pillugu namminneq nalunaarutigisaat pillugit nalunaarsuutinik tunniussisarpoq. Nalunaarsuutit tunngaviumik ilisimatusarnermut aamma meeqqat inuusuttullu peqqinnerulernissaannut suliniutinut tunngaviupput. 2002-mi misissuineri nalunaarsuutit pillugit aaneqarsinnaasut nassaasaapput.

Panum Institutet

Blegdamsvej 3, 2200 København N

Oqarasuaat 35 32 79 62

www.pubhealth.ku.dk/hbsc

Komiteen for sundhedsoplysning

Paasissutissanut tunuliaquttatut atorneqarsinnaavoq.

Saqqummersitat:

Overvægtig – eller bare lidt hvalpet, 2003

Kurs det gode liv – En rejseguide om dig – atuartitsissutit, 1999

Sundhed, menneske og samfund – atuartitsissutit, 1997

Østbanegade 55, 5. sal, 2100 København Ø

Oqarasuaat 35 26 54 00

www.sundhedsoplysning.dk

kfs@sundkom.dk

Kræftens Bekæmpelse

Sundskole.nu

Kræftens Bekæmpelsep nittartagaa atuartunut ilinniartitsisunullu saaffiginnittuuvoq. Ilaatigut sammisani kræftimik peqqissutsimillu tunngassuteqartuni paasissutissanut tunulequttatut isumassarsiornermilu.

madpakkeservice.dk

Taqussanik nutarteriniarluni isumassarsiorfissaq. Kræftens Bekæmpelsemiit aamma Forbrugerinformationimiit sapaatip akunneranut ataasiarluni nerisassiornermi ilitsersuutit, akornatigut nerisassat aamma taqussat pillugit kalerriutit.

maddag.nu

meeqqanut namminneq nerisassiorusuttunut sapaatip akunnikkaarlugu nerisassiornermut ilitsersuutit. Forbrugerinformationen suleqatigalugu 2003-mi ukiakkut aallartinneqartoq.

frugtkvarter.dk

Atuarfinni paarnatortitsisarnermik aallartitsigitsi. Uani peqqutit, allat misilittagaat tuniniaasartullu nassaarisinnaavatit.

Strandboulevarden 49, 2100 København Ø

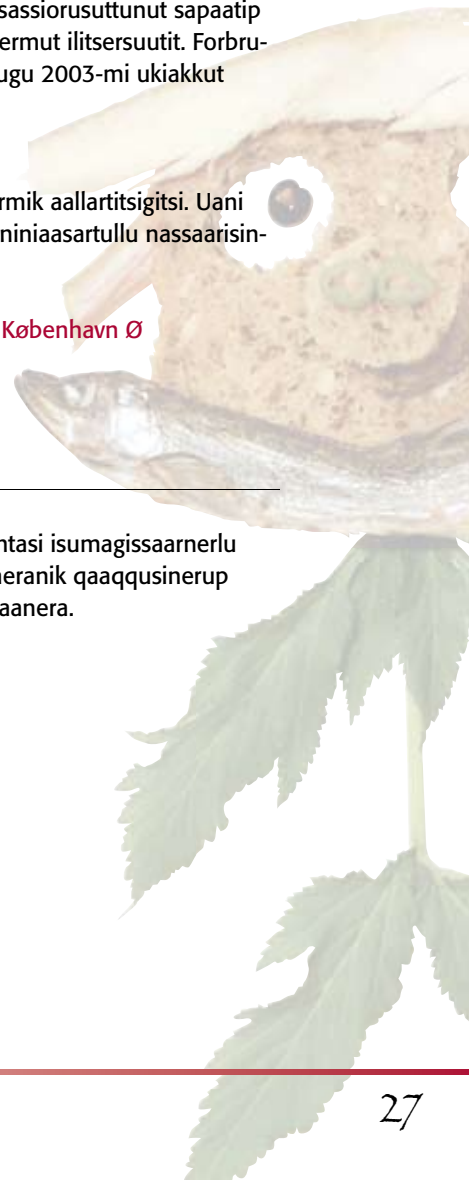
Oqarasuaat 35 25 75 00

www.cancer.dk

info@cancer.dk

www.frugtfest.dk

Paarnat naatitallu, aamma fantasi isumagissaarnerlu atorlugit meeqqat inuuissiorneranik qaaqqusinerup nuannersunngortinneqarsinnaanera.

Mejeriforeningen

Atuartsinermi atorussianut il.il. linkinik imaqarpoq. Atuartsissutit klassini qaffasissutsinik tamanik matuisuupput, aammalu fagini assigiinngitsuni fagillu akimorlugit sammisanik imaqarlutik.

Kostinformatørerne fra skolemælk – atuarfintut atuar-tut nerisaat pillugit peqqissutsimillu suliaqartunut neqeroorutaavoq.

Atuarfimmi suliaqartunut unnuklut oqallitsitsisarpoq il.il..

Saqqummersitat:

Læring kræver næring. Atuarfinni anitsiarfiit neriffiisartut aamma atuartut nerinermiinnit kulturiat pillugit isumassarsiornissamat ineriartortitsivik, 2003

Frederiks Allé 22, 8000 Århus C
Oqarasuaat 87 31 20 00
www.mejeri.dk

Smagens Dag

Nunami tamarmi septemberimi pingasunngornermi kingullermi ingerlanneqartarpoq. Mamassutsip ulluani mamassusermik maluginiut aamma atuartut mamassusermik ilinniarnissaat qitiutinneqartarpoq. Mamassuseq pillugu atuartsissutit nittartakkami download-erneqarsinnaapput.

Pressesekretær
Mariann Bach Nielsen
Glentevej 3, 2670 Greve
Oqarasuaat 43 60 00 76
www.smagensdag.dk

Sundhedsstyrelsen

Krop skal der til

Sundhedsstyrelsen Danmarks Radio suleqatigalugu "Krop skal der til – et undervisningstilbud til 3. og 4. klasse om mad og bevægelse" suliarinikuua. Aallartitsineq suliaqartunut arlariinnut saaffiginnippoq: atuarfimmi pisortat, atuarfiup siulersuisui, 3. aamma 4. klassini ilinniartitsisut, atuartut sinniisaat aamma atuareernermi orninneqartussatut aaqqissuussanut. Atortussiat www.dr.dk/kropskalderti -imi ilisaritinneqarput.

Saqqummersitat:

"Krop skal der til", 2003.
Aviisi akeqanngitsaq www.sst.dk/kropskalderti -imi nassaassaavoq.
www.overvaegt.sst.dk –mi misilittakkanut banki, atuarfinit nerisassanik nerisitsisarnermillu aamma/imaluunniit - politikkinik misilittagaqartunit isumasarsiansanik pissarsisoqarsinnaavoq.

Saqqummersitat allat:

Mad og måltider i grundskoler og fritidsordninger – hvordan ser det ud? Nerisassat nerisitsisarnerlu pillugit atugassarititaasut killissarititaasullu pillugit nuna-tamakkerlugu spørgeskema atorlugu misissuineq, 2000. Mad og måltider – en fælles investering i sundhed og trivsel, 2000.

Mad og måltider som en del af skolens hverdag. En sociokulturel undersøgelse af grundskolers erfaringer med mad- og måltidsordninger, 1999.

Barrierer for at integrere og prioritere mad og måltider i skoler og fritidsinstitutioner – Resultater af en undersøgelse i 1500 skoler, fritidshjem og skolefritidsordninger i Danmark, 2001.

Center for Forebyggelse
Islands Brygge 67, Postboks 1881
2300 København S
Oqarasuaat 72 22 74 00
www.sst.dk
www.sst.dk/kropskalderti